Auctoritates extracte ex libris phi. et p°. de libro p°. methaphi^ce^:

Omnes homines scire desiderant.
Sensus visus maxime rerum differentias nobis demonstrant.
Hominum genus arte et ratione vivit.
Sicut ait phs polus: experientia artem fecit: inexperientia casum.
Ex multis experimentis habetur ars.
Experientia est cognitio singularium: ars vero universalium.
Actus et omnes operationes sunt circa hoc aliquid .i. circa singularia. quia medicus non sanat hominem nisi per accidens sed hunc hominem .s. socratem. vel alium in particulari artifice.
Ad sapientem scire omnia in universali. et scire difficillima. et habere scientiam certiorem aliis. et scire reddere causas eorum que scit. et habere scientiam que sui ipsius non est causa. et non alterius causa. et habere scientiam que ordinet alias sibi subservientes.
Sapientem non ordinari. sed ordinare opportet .i. sapientis est non regi. sed regere.
Soli docent. qui causas de singulis dicunt.
Que maxime sunt universalia difficillima sunt hominibus ad cognoscendum. quia a sensu sunt remotissima.
Finis est bonum uniuscuiusque rei. et ultimum est optimum in omni natura.
Sapientia .i. methaphysica non est practica. sed est scientia speculativa. quia propter nullum usum est. sed solum propter fugam ignorantie.
Qui dubitat et admiratur. ignorare videtur.
Homo liber dicitur qui sui ipsius. et non alterius gratia est.
Humana natura multipliciter est ancilla. secundum simonidem .i. poetam talem. Solus deus habet hunc honorem .i. sapientiam. sive methaphysicam: ~

Ex. 2° methace.

Universale non habet esse nisi secundum quod est in anima.
Sicut se habet oculus nocticoracis ad lumen solis et diei. sic se habet intellectus anime nostre ad manifestissima nature i. ad deum et ad substantias separatas et ad ideas rerum sensibilium.
Uno modo dicitur aliquid fieri ex alio. ut quando a puero dicitur fieri vir. et ex aurora dies. quia post puerum fit vir. et post auroram fit dies. alio modo quando ex aere dicimus fieri aquam. et ubi completum ex incompleto.
Quoniam quod intellectus intelligit illud facit.
In omni eo quod movetur necesse est intelligere materiam.
Sicut consuevimus ita dignamur dici.
Consuetum semper notius est.
Quanta enim quod consuetum est habeat leges ostendunt. in quibus fabularia. et puerilia magis veritate propter consuetudinem.
Absurdum est simul querere scientiam. et modum sciendi.
Veritatis comprehensio non est impossibilis in multis rebus. et hoc ideo quia nos habemus desiderium ad sciendum veritatem.
Nihil otiosum in natura est.
Principia se habent in scientia. sicut locus ianue domus que nullus ignorat.
Quia aristoteles assimilat intellectum nostrum in intelligendo substantias separatas oculo vespertilionis non innuit impossibilitatem. sed difficultatem.
Consuetudo audiendi apud leges. et fabulas magnum impedimentum est in cognitione veritatis.

Ex. 3° methace.

Dubitatorum solutio est veritatis inquisitio.
Ignorantis nodum non est solvere.
Veritatem querentes sine dubitatione similes sunt ignorantibus quo vadant.
In immobilibus nec est modus nec finis.
Finis et bonum idem sunt.

Magis illum dicimus scire qui scit rem affirmative q̃ qui scit rem negative.
Qui nescit quantum querit nescit q̃ tunc invenit.
Finis est melior omnibus ceteris.
Qui negat loquelam ponit loquelam. || Ex 4° Methace.
Qui non unum intelligit nihil intelligit.
Qui non significat unum nihil significat.
Non omne quod videtur verum et apparet est verum.
Necessarium non potest se aliter habere.
Movens naturaliter prius est moto. Ex 5° Methace.
Necessarium dicitur uno modo sine quo non potest esse aliquid ut animal non potest vivere sine cibo. Secundo modo sine quo non potest bene esse aliquid ut vivere sine vestibus. Tertio idem est quod violentum ut cum dicitur omnis res necessaria est id est violenta et tristis. Quarto dicitur necessarium quod non contingit aliter se habere. Ex 6° Methace.
Bonum et malum sunt in rebus verum et falsum sunt in anima.
Logyca et omnes alie scientie sunt nobiliores tamen scientia dei nobilior est eis quia eius subiectum nobilius est subiectis omnium aliarum scientiarum.
Materia est qua res potest esse et non est. | Ex 7° Methace.
Ex sanitate in anima fit sanitas in natura.
Natura humana non est nisi in his carnibus et in his ossibus.
Impossibile est ut due forme separate a materia transmutet materiam de unitate quia non transmutat materiam nisi corpus.
Qui nescit rem nullum nomen imponit ei quia nullus aliquod nomen imponit ei quod nescit. Unde habemus quod rebus nobis notis tantum nomina imponimus.
Forma non est elementum nec ex elementis sed est substantia addita elemento.

Ex 8° methaf.

Corpora celestia no hnt mam que e in potia ad
corruptione. sz materia eoz est aliqd exns in actu
i. corp9 et ideo digni9 ht hoc nome sbm q3 h nome ma
xit9 alicui9 de potia i actu. no largit et mltitune sz pfecione.
Operatio facit scire formam :

Ex 9° methaf.

Duplex e potia. activa et passiva. Potia activa e
pncipm transmutan ab alio inqm aliud n agit i se ipm
n patit a se ipo. potia passi e pncipm trasmutan ab å iqm ab̊.
Nihil fit qd impossibile est fieri.
No e timedu3 qd celu stet. hoc e q a motu qescat
In bonis actus melior e q3 pot. sz i malis po melior
est actu qd pz. qr actu ee sanu melius e q3 fieri
posse sanu. sz posse fieri infirmu melius est
qua actu esse infirmum.
In eternis non e malum. nec peccatu.
Malu semp seqt pot3 uu circa ens ipo cadit eror.
Ome qd cognoscit cogscit sm qd est i actu.
Nihil agit aliqua actione. ad qua no ht potetia.
Qui tollit a reb3 ppas suas actioes tollit ab eis suas eentias:

Ex 12° methaf.

Omnis substantia sensibilis est mutabilis.
Q e cunq3 transmutant habent materia.
Nulla forma e ante mam sua. sz qda est bn post mam. ut
aia. no tn omnis anima. sz intellectiva.
A pmo pncipio dependet celu. et tota natura.
Speculatio est optimu et delectabilissimu.
Corpa celestia st aiata. et no hnt aliqs virtutibz aie n itellectu et volunte.
Scia dei e ca rez. sz nra scia est causata a reb3 :

Ex. p° phisicor.

Scire et intellige contigit circa oes scias quar sunt
pnci. cause et elemeta exear cognitione.
Primo pueri appellant oes uiros pres. et oes femias
mres. postea autem discernut unuqdq eor.
Contra negante pncipia. no est disputandu.
Vno dato inconuenienti. plura secuntur.
Quod uere est nulli accidit.
Cu in oes philosophates. ex nihilo nihil fit.
Tria sut pnci nature. s. ma. forma. et priuatio.
Forma est qd diuinum. et appetibile.
Materia appetit forma. sicut feia masculu. et turpe bonu.
Nihil appetit quod in se habet.
Nihil appetit illud qd sibi cotrariu est.
Cosuetudo est altera natura: Ex. 2° phisicor.
Cecus natus nc pot disputare de coloribus qm adre. s3 q ad no.
Quod parz distat ab intellectu. qi nihil distat.
Fortuna no e agentib3 apposito. et uolutate. s3 casus
bn e inaialib3 irrationabilib3. et in reb3 iaiatis. vn
dr q equus casu uenit ad stabulu et saluatus. et
tripoda casu cecidit. et stetit.
Frustra et uanu e illd qd ordinatu e ad aliquē fi-
nē quem non includit: Cometator. ex plogo huius 3i.
Quidam hoies erant assueti comedere uenenum
q uenenu erat eis cibus.
Quidam p cosuetudine audiendo falsa negat pn-
ci. pie uera. ut est illud. s. q ex nihilo nihil fit
Fides ulgi fortior est q fides phror:

R ebus mobilibus queritur locus. Ex 4° phisicorum.
Omne corpus est in loco. et ubi loco est corpus. unde dici solet locus non est sine corpore. nec corpus sine loco.
Duplex est locus. scilicet communis et proprius. communis in quo plura corpora sunt. proprius in quo est unum corpus tantum.
Superficies est in corpore. scientia vero in anima.
Locus continet. et conservat locatum.
Duo corpora non possunt esse in eodem loco.
Non est vacuum aliquod dare in natura.
Tempus sequitur motum. quia qui non apprehendit motum non apprehendit tempus. sicut patet in hiis qui fabulose dicuntur dormire in sardis.
Nihil habemus de tempore nisi nunc. et pars temporis.
Tempus est mensura motus rerum mutabilium
Omnia que sunt in tempore tabescunt. et senescunt in tempore.
Sempiterna non sunt sub tempore. Ex 5° phisicorum
Gentes ponunt principia nominationis. et verbum nomen et imponunt nomen causa forme quiescentis. et verbum causa forme mobilis.
Omne corpus est mobile. et omne mobile est corpus.
Omnis motus est in tempore. Ex 6° phisicorum
Omne quod movetur ab alio movetur.
In moventibus. et motibus non est ire in infinitum. et ergo necesse est devenire ad aliquod primum motorem. Ex 8° phisicorum
Prius opportet esse combustibile. quam comburatur.
Finiti ad infinitum nulla est proportio.
Sapiens naturaliter est virtuosus.
Nihil perfectum est nisi trinitas. Ex p° celi et mundi.
Perfectum est cui nihil deest.

Totum universum necessario est perfectum esse.
Natura apta nata perficit factum. ex quo habetur quod ad perfec
tionem uniuscuiusque requiruntur .3. s. substantia. virtus. et operatio.
Deus et natura nihil faciunt frustra.
Parvus error in principio erit maximus in fine.
Nec sunt plures. non est possibile esse plures mundos.
Triplex accipitur celum. pro certa spera. pro corpore infinito. pro toto universo.
Extra celum nullum est corpus.
Extra celum non est tempus. non locus. non vacuum. sed ibi substantia inalterabilis.
Omnia que moventur quando pervenerit ad proprium locum quiescunt.
Oportet inquisitores veritatis non esse inimicos.
Omne quod est novum apte aut non potest esse perpetuum aperte post.
Quod est ingenerabile et incorruptibile est eternum et econverso
Omne corruptibile de necessitate corrumpitur.
Nullum violentum est perpetuum. | Ex .2o. Celi et mundi.
Opposita iuxta se posita magis lucescunt.
Magis diligimus illa scire de quibus habemus maximas dubita
tiones propinquas et debiles rationes. quam notiora quando habemus perfficatiores rationes.
Modicum est scire de rebus nobilibus. quam multum de rebus vilioribus.
Tria faciunt Avicennam frequenter errare. Experientia. Con
fidentia proprii ingenii: et ignorantia loice:
Ignis est levis. Terra vero gravis. | Ex 4o. Celi et mundi.
Vacuum nihil est.
Omnia corporea inferiora sunt gravitate preter ignem.
Gravia et levia moventur de se ipsis in sua propria loca nisi
sit impediens unum immediate. quia in motu movetur a
generante. vel a removente prohibens.

Ex. 3. Celi et mu[ndi]

Ex . p.o d gnatione . et Corruptoe

Non est credendu q magister iste p mus . s. Aristotiles aliquid sine ratione fortis dixerit : ~

Ex . 2.o d gnatoe . Calidu . humidu . frigidum . siccu . sunt qualitates prime elementoru . ad quas oes alie reducunt .

Quatuor sut elemeta . s. Terra que e frigida et sicca . Aque que e frigida et humida . Aer qui est calidus . et humidus . Ignis q est calidus et siccus .

Facilius est transire unu q multa .

Flama est fumus ardens .

Impossibile est finita ptrasire .

Ncee est corpa mixta costare exoibz elemetis no ex uno tm .

Ignis contrarius est aque . aer terre .

Ignis sine supiore agente qd e celum deterius agit q organum artificis sine artifice .

Natura semp desiderat qd melius e .

Melius est esse . q non ee .

Impossibile e . oia sp remane ieode nuo pp loge distae ap pri .

Tempra ani circuit circulariter pp motu solis circulare :

p.o methauroy . Mundus constat ex quatuor elemetis

Totus iste mundus sensibilis contiguus e supioribus celi . Vt inde tota virtus eius gubernet

Corpora celestia motu suo gnant calore i inferioribz ipa tn calefieri no possut . qr no recipiut ipssioes peglinas .

Cometa no e stella . sz e qdam impssio aeris :

Cum congellantur nubes nix fit . Ex . 2.o methaur .

Q ℥ cum congellatur vapor pruina fit .

Dulce pp levitatem fertur sursu . salsu pp gravitate

subtili manet et q̄ p̄maliter ducit se ... nare in nasum. Ex 3° Methau(rorum).

Humidū nō ē sine sicco. n̄ siccū sine humido.
Tonitruus fit ex vapore igō i ventre nubis icluso q
dū inde exire debet ipā cū violentia frangit et rum
pit. et facit strepitum. sive sonū. Ex 4° Methau(rorum).

Qualitates sive elementorū sūt q̄r. quarū due sūt active. s.
calidū et frigidū. due vero passive. s. humidū et siccum.
Digestio fit a calido naturali. Ex p° de aia

Intellectus vel est fantasia. vel nō est sine fantasia.
Impossibile est corpora animaliū resurgere.
Si senex hr̄et oculū. ut iuvenis. videret utiq3 ut iuvenis.
Opportet autem uti organis. Nam aut corpe.
Duo corpora nō possūt simul ēē in eodem loco.
Egrediente aia corpus marcescit. et expirat.
Intellectus s̄m sn̄tiam Ar(istote)lis ē abstractus a corpe. et est
ipossibile q intelligat aliqd sine imaginatione.
Nihil ē ociosū in natura. s3 unicuiq3 enti ē aliqd op(us) attributū.

Nihil pprie et n̄aliter nutrit(ur). nisi qd ht̄ vitam. Ex 2° de aia.
Necesse ē omne vivens. q̄ diu vivit nutriri.
Nihil gn̄at se ipm̄. s3 salvat.
Aia intelligit qū vult. s3 nō sentit qū vult. qr obiec
tū intellect(us) est in aia. vt vult. obiectū nō sens(us) ex aiam. s. pti(re).
Qui nq3 sunt sensus. visus. auditus. gust(us). odorat(us). et tactus.
Illuminatio nō fit successiva in tpre. s3 in instanti.
Tenebre sunt privatio lucis.
Color non est visibilis sine luce.
Sensibile positū sup sensum. non facit sensatiōne.

Lingua concurrit in duo .p. a. īe. s. gustu et loq̄lla.

Gustu et tactu excellentiore ṽemus o͞ib; aīalib;. vnde nullu aīal excellit hoīem ī gustando nec ī tangendo.

Homo est prudentissimum aīalium.

Molles carne aptos dicimus mēte. duros ineptos.

Nihil est gustabile sine humido.

Ois sensus est susceptiuus spēez sensibiliū sine mā. sicut cera suscipit figurā sigilli aurei sine auro.

Excellens sensibile corrumpit sensū.

Abeuntib; sensibilibus remanet spēs fantasie.

Sensus cōis ē potētia aīe. q̄ discernit īter sensibilia diuersoz sensuū in vno et eodem tpe. sicut dulce. et albū in lacte. et similia. Sic dic̄ homerus

Talis est ītellect⁹ interrenis hoībus. qualē indie ducit p̄r viroz deoz q;. i. sol.

Corp̄ celestia nō hn̄t de ṽtutib; aīe. n̄ desideriū et ītellectū

Natura semp agit pp aliq̄d. tanq; pp finem.

De exemplo nō req̄rit ṽerificatio. s; manifestatio.

Stelle nō mōnt̄ indie pp maius lumen. q̄d est sol.

Homo boni tactus sep ē discretus. s; sic nō ē de aliis sēsib;.

Vultures et tigides veniūt p odorem ad loca p̄lii. q̄d accidit ī terra grecoz qngentis miliarib;.

Intellect⁹ ē īmortalis. et ppetuus.

Duplex est intellectus possibilis. s. Speculatiuus. et pcticus. Speculatiu⁹ ē q̄ cōsiderat ṽez simplr. pctic⁹ ṽo q̄ cōsiderat ipm p ōpatione ad opus.

Ex .3.° de aīa

Sicut res habet ee. sic ht intelligi.
Lapis non est in anima. s3 spes lapidis
Necesse e intelligente quecumq3 fantasmata speculari.
Duplex est appetitus. s. itellectiuus. et ille dr uolutas. et sesitiuus
et ille diuidit in irascibilem. et concupiscibile.
Na nihil fac frustra. vn n defic in necciis. n habundat i superfluis.
Appetibile e qd semp mouet appetitum sub ratione boni.
siue h sit bonu existens. siue apparens.
Necesse e one q uiuit hre aiam necessitatia a pnc usq3 ad fine.
Necesse est omne aial habere sensu.
Impossibile est corpus ee elementu simplex.
Sensus gustus. et tactus necessarij st aiali. alij aut st ob bn ee.
Sensus tact9 e pm9 om3 sesuu. qr sine eo no p ee aial.
Linguam habet aial. vt significet aliqd alteri.
Sermo in principio debet esse longus. vt ait Plato.
Credo q iste ho fuerit. s. Aristotiles regula in na et exemplar
que na inuenit ad demostradu vltima pfectione in naturis.
Visus multas rer dras demonstrat. Ex libo de sensu et sensato.
Auditus magnam ptem cofert ad itellectu. et prudetia.
Cecus a natiuitate sapientior est muto et surdo.
Thomas dic h. Q ois surd9 a natiuite est mut9. s3
no e c. Virtus visiua no est in extremitate oculi sita. s3 infra oclum iuxta cerebr.
Cerebr est pars humidior et frigidior oib9 ptib9 corpis.
Cor est oppositu cerebro. et e calidissima pars corporis.
Odoratu peiore hemus oib9 alijs aialib9. tactu uo certissimu.
Duplex e odorabile. vnu qd confert ad nutrimetu. aliud

q̄d n̄ valet ad ... valet ad confortationē cerebri.
Operatio non potest ēē sine virtute.
Vnius rei nō pot ēē nisi vnus usus in uno tpre.
Comentator. Visio obscurat̄ i locis frigidis. in qb3 fuerit nix et aq.
Palpebre pōsite st̄ i oculis hoīum ad cōsuationē eoꝝ a reb3 extrinsecis. sicut vagina gladij.
In strumētū auditus ē aer impositꝰ auri:.

Ex lib.o de memoria & remiscentia.
Comentator ib. Qꝛ q̄ sint virtutes sensitiue iteriōes s. sensus cōis. Imaginatio. siue fantasia q̄d idē ē. Estimatiua q i hōib3 dr̄ cogitatiua. Et memoratiua.
Imaginatio ē i antiori pte cerebri. Estimatio in medio memoria in posteriori parte :

Ex L.o de Sōno & vigilia Aristot.
Necesse est omne q̄d vigilat dormire.
Sompn̄ ē ligamētū sensuū. vigilia n̄o solutio sensuū est.
Sompnus similat̄ epilensie. i. caduco morbo.
Sompnus ē reges data aīalib3 pp salutem eoꝝ.
Sompnus causat̄ ex uaporatione cibi q̄ uadit ad cerebꝝ et ifrigidata descēdit et fit sōn̄. vn̄ post cibū fiūt fortes sopn̄.
Aīalia mag̃ nutriunt̄ dormiendo. q̄ vigilando.
Noctes silentiores sunt q̄ dies.
Aer noctis magis est qetus q̄ diei.
Melancolici maxime vera sompniant.
Nullus ē hō q nō viderit sopniū. q̄ nō enuntiauerit sibi futuꝝ ad.
Vtrum dic̄ q̄ sopnia sit ... diuinationes a demonib3 phy vo adeo.
Gentes diuersificant̄ duob3 modis. vno mō n̄ali s̄m virtute eoꝝ. et s̄m entia eis ppria in suis regionib3. s̄o mō s̄m leges suas. s̄m quas receperunt fide a natiuitate. i.

a principio .1. de ang^lis et de ref. at. locinatione ; Ex Li.^o d' lo[n]gitudine & brevitate vite.

Gentes q[ui] i[n] calidis regionib[us] s[un]t lo[n]gioris s[un]t vite q[uam] q[ui] i[n] frigidis.
Longissime. uite sunt homo et elefans.
Vita animalis stat p[er] humidu[m]. et calidu[m].
Masculi s[e]c[un]d[u]m no[n] contrius s[un]t natur[aliter] longioris vite sunt
q[uam] fem[in]e. Labor exsicat et senium i[n]ducit.
Viri multum laborantes senescunt mag[is].
Cometator. Complexio iuvenu[m] calida et humida.
senum uero frigida. et sicca : Ex Li.^o d' Iuventute & Senectute.

Cor p[ri]mu[m] fit in a[n]i[m]ali. vnde p[ri]mu[m] vives. et ultimu[m] mories.
Principium sensus est in corde.
Ieiunia calefacientia faciunt sitim : Ex Li.^o d' respiratione & expiratione.

Quecumq[ue] animalia pulmone h[abe]nt respirant.
Pisces no[n] respirant p[er] aeris attractione[m]. s[ed] refrigeriu[m]
cordis fit ipis ab aq[ua]. qua recipiunt a branciis.
Respiratio fit i[n] a[n]i[m]alib[us] ad refrigerandu[m] cor. et loca
uicina cordi . Vn[de] q[ue] mag[is] calida sunt maiori indi
gent respiratione.
homo h[abe]t pulmone[m] m[u]ltum sanguineu[m] et calidu[m] :

Vita et mors sunt co[mmun]ia o[mn]ibus animalibus. Ex Li.^o d' uita & morte
Mors senu[m] e[st] sine t[ri]stitia. q[ui]a nullo dolore ei so[n]ecte moriu[n]t.
Vita est mansio a[n]i[m]e in corpore .
Animalia respirantia suffocant[ur] in humido.

Omnis motus req[ui]rit alig[uod] fixum e[ss]e q[uo]d fiat. Ex Li.^o d' motib[us] a[n]i[m]aliu[m].
Motus cordis non est voluntarius.
Extimandu[m] est a[n]i[m]al co[n]stare q[ue]madmodu[m] civitate[m] bene
legib[us] recta. et munita[m]. q[ue] in civitate q[ua]n semel sta -

bilitur: e ordo. no opp̄ p̄ ncipe ei itēe singlis opatioibꝫ cuitat.
Non e nēce aiaꝫ ēē i q̄libet corpis pte. s꜡ i bno p̄ncipio t̃m. s
in corpore. Vt ē est q in ad potentia motiua :· Ex p̄o de aialibꝫ
Q uē ac modu pluma e in auibꝫ. Ita sq̄ma e in piscibꝫ.
O ia aialia q gignūt sibi silia h̄nt oculos. preter tal
pam. q est p̄uata oclis. s̄ m q apparet. qr ipa no uidet
oio. s꜡ si aliqs sciindat corīu. qd e sup loca oculoꝝ eius
subtilit inueniet loca oculoꝝ.
Frons magna sig̃ ponderositā no declinante ad stulticiam.
Frons parua significat bonitatem.
Frons Lata significat paruitate discretionis.
Frons rotunda significat iracundiam.
O e aial h̄ns aures h̄t ipas mobiles pter hominē.
Aures multum p̄minētes et mag̃ signt stolliditate et garrulitate.
Nasus elefantis ē longus et fortis. et utit eo loco manus
i accipiēdo cibu. et potu. et alijs qbus indiget.
Splen hois est similis spleni porci.
Venter hois: i. stomacus assimilat uentr̃ canis.
Situs cordis e i medio pectoris. s꜡ i hoie declīat m̄o ad sinistra pte.
O mne quadrupes gn̄as sibi site h̄t dentes. Ex. 2o de aialibꝫ.
homo icoparatione sui corporis h̄t paruū os.
Non est mulier utēs manu dextra sicut sinistra.
Simea utit manibꝫ. sic et pedibꝫ q m̄ copotte expede et manu.
Ale auium sūt i neis loco manuū.
Cornua omīꝫ aialiū sunt uacua. preter cornua ceruij q
sunt dura. et no est ineis concauitas: ~ Ex. 3o de aialibꝫ
O ssa Leonum ita dura sṫ. q. cū collidunt reddēt igne.

Proprium hominis est canescere in senectute.
Omne aial multi sanguinis est multi seis.
Omne aial multi sexus est pauci seis.
Lac mulier. nigraz melius e. et plus cibi. q̄ albaz.
Coagulū leporis ualet ad fluxū sanguinis. ut uent'.
Nullū aial mutat cornua p̄ter ceruum:
Omnes pisces audiunt. Ex. 4° de animalibȝ
Omne aial carens pulmone. voce caret.
Oiuz aialium femine gratiliores. et acutiores in voce sūt masculis preter vacam.
Gallus uociferat post preliū et victoriam.
Oē aial qd facit oua ht̄ ea in matrice. et nō in uentre qz si hrēt ea in uētre diceretur sicut cibus: Ex. 5° de aialibȝ
Omnia aialia naturaliter appetunt delectationē.
Canis uiuit usqȝ ad xiiij. annos. porcus nō usqȝ ad xvi.
Fortis est equus aq or annis usqȝ ad xx. uiuit usqȝ ad xxx. viuit usqȝ ad xxxv.
Femina elefantis impgnata a masculo ōio non tangit. post partum nō gestat ad triennium. i. p tres annos.
Mutatio uocis est signū motus ad coitū.
Pediculi gn̄at Lentes. Et uermes musc: Ex vj° de aialibȝ.
Non est animal bruius speciei. vt se comedant.
In oibus aialibus ē delectatio. et apetitus coitus.
Bonum est q̄ p̄res corrigant filios ociosos. et ro rectores apum ociosas a se eijciunt: Ex. 7° d' aialibȝ
Curturres nō apparent ni inestate. q̄m in hyeme manent in nido. similr̄ hyrundo. ut latet

incaneccuius arbor... ut transit ut se ad loca calida si
milr. Vespis p xl dies manet absq cibo.
Lupus gulose comedit sine mastigatione. et tm
vno die q sufficit sibi p tres dies.
Ipsa pluuiosa nocet ambz. tpa non sicca piscibz q est

Ex. 9º d'aialibz. Natura dat vnicuiq q sibi conueniens est.
Ceruus eicit cor nua sua ubi graue e inuenire ea vn dr in puerbio. vbi ii ceruus eicit sua cor nua.
Eiectis cornibz ceruus. timet lupos. et indie latet et nocte uadit ad pascua.
Mulier maioris est pietatis q vir. et copassionis.
sz maioris inuidie. et dilig' lites. et malitiosior. et d'facili decip
Grues rectores hnt. qcet is excubat dormiet ibi capite leuato.
Vulture mali moris e famose. et famelicz. ita q isine mouit fame
Mortuo delphino multi de spe delphinoz. veniunt et defferunt eu in psundo caneres ne a piscibz comedatur sz sepeliunt eum.
Apes regem hnt. q non exit adiutare n eu oibz apibz.
Cu fatigat Rex apum uolatu. effert ipm grex apu.
Mestrua mulieribz cessat post xl annos. in aliqmbz autem manet usq ad L annos.

Ex. x. de aialibz Oculi qui recipiunt albam rem lucidam lacrimant.
De opatione docti est auditoris iudicare sup sermoes dictis.
Debemus ispice formas. et delectari artifice q fecit eas.
In oibz naturaliter visibilibus est aliqd mirabile.

Ex xj. de aialibz Mag concupiscimus modicu scire de rebus honorabilibz. et altissimis. lz non pbabilr id sciamus. q scire

maltitudinem. et precantudine. [illegible] iliorib[us]. et minimis nobilio.

Singulo[rum] rerum om[n]ium necesse est prius considerare co[mmun]ia et seorsum. et postea p[ro]pria unicuiusque illius generis.

Nullum ens[?] naturale e[st] natum ociose. unicuique aialium e[st] res nobilis;

Sunt ante sompnus et vigilie c[aus]e ranetatis. et se necitatis. sanitatis. et egritudinis. / Ex xiij[o] de aialib[us]

Corpora dura q[ue] calefiunt. mag[is] calefiunt. quam corpora humida.

Ignis infrigidari non potest.

Principium sensus aialis est in corde.

Omne aial h[abe]ns sanguinem h[abe]t cerebrum.

Homo in corporis sui co[m]paratione h[abe]t maius cerebrum et cap[ut] ceteris aialib[us].

Creatio lingue e[st] ad s[er]mo[ci]nandum. et gustandum humiditates.

Medulla e[st] sup[er]fluitas cibi. et sanguinis. ex q[ua] cibant[ur] ossa. et sp[irit]us aialium. et p[ro]p[ter] hoc est retenta int[er] ossa.

Aial multe pinguedinis senescit cito. et parum generat.

Cerebrum e[st] valde frigidum mag[is] o[mn]ib[us] membris. et contrarium eius e[st] calor cordis: q[uia] no[n] p[ot]e[st] membrum aliq[uod] co[m]plexione p[er] se sine contrarietate alterius. et ideo ingeniata est natura ponere cerebrum in opposito cordis: / Ex xiiij de aialib[us]

Natura no[n] facit n[isi] q[uod] meli[us] e[st] et p[er]fecti[us] ex rebus possibilib[us].

Calor naturalis regit corpus aialis. sic p[r]inceps regit regnum.

Homo solus recipit titilla. q[uia] cor eius e[st] valde tenue.

Omne aial cornutum caret dentib[us] in superiori madibula.

Natura no[n] dat membra contraria vigori nisi in aialibus indigentibus illis. Ut aculeum. ungues et cornua.

Femine ceruo[rum] nec dentes superiores. n[ec] cornua h[abe]nt.

Cornua sunt creata p[ro]p[ter] vigorem. et iuuamentum.

Avis loco dentium hnt rostra.
Principium vite et ois sensus adcorde est.
Vene transeunt p oia mebra corpis. s3 no trasseunt p ipm cor ergo ipm est pncipium venar.
Aial mag cordis nalit e timidu. qr calor talis aialis no p̃ssit cor adiplere. et sic est debilior. et sic accidit ei timor
Cor et cerebr idiget multa custodia. qr ie se pcipue vt vite.
Epar est aiali adexcoquendu. et dirigendu.
Pulmo positus e ubi cor. et est mollis. levis. concavus. spongiosus. et spumosus.
Sudor no fit n qn calescit corpus. et apiunt ora venar:
Ex. xiiij. de aialib. Modica altatio i mebro pncipali. fac multa altatione itoto cope.
Aialib pp timorem accidit effusio ventris ul urine.
Delphines non hnt fel.
Carentia fellis est causa boni caloris.
Causa ventris est pp cibu. vt digerat.
Qa ho est pluris intellect sup cetera aialia: ido ht man.
Vigor pollicis equalis e vigore oium digitor.
Opatio mamu e ea corpe. et retine. pedu vo sustetacionis fuge.
Quadrupedia nata statu se pedib erigut. ho vo no pp pondus capitis. qr ho mai et ponderos e i inferiorib suis.
Vna inclusis iter glia mebra crescit et diminuit sine oi lesione sui:
Ex. xv. de aia libr. In prima etate. et senio. et infirmis. no est spma.
Spma est supflui nutrimenti.
Spma feie non est conveniens ad gnandu.
Fetus no fit ex p mixtione duor spmatu. vn etia mulier impgnatur sine effusione spmatis. et sine delectatione.

Mulier est conveniens ad g̃nationē s̃m naturam me(n)strui. non s̃m
naturam sp(er)matis. q(ui)a ip(s)e emittit in coitu p(ro)pt(er) delectationē q(uo)d uere
est humidum. s(ed) nō ē de sp(er)ma. Vn(de) n(on) o(mn)ibus mulierib(us) (con)cipientib(us) accidit
emittere sp(er)ma.

Sp(er)ma nō est g̃nato. s(ed) sic(ut) motor et forma. Vn(de) nō p(ossu)m dic(er)e q(uod)
sp(er)ma sit p(ar)s (con)cepti. sic(ut) nō p(ossu)m dic(er)e q(uod) carpentari(us) sit p(ar)s m(ateri)e lignee.

Dicim(us) differēs sp(er)e agnantib(us) n(atur)a ē subtile p(er) (con)s(e)q(ue)ndo. multis(que) et simile.

Vir dat formam et p(ri)ncipiu(m) motus g̃nato. fe(m)i(n)a u(er)o corp(us) et m(ateri)am: Ex .xvi. de a(n)i(m)a lib.

Anima nobilior ē corp(or)e. et a(n)i(m)atu(m) in a(n)i(m)ato. et diuiu(m) mortuo. et ens n(on) ente.

Solus intellectus i(n)trat i(n) nos ab extrinseco. et ip(s)e solus ē diui(n)us.

Calor a(n)i(m)alis n(on) est ig(n)is. n(ec) ig(ne)us. q(ui)a calor a(n)i(m)alis g̃nat a(n)i(m)alia. ig(nis) (autem)
uero (con)sumit ip(s)a.

Qua(n)do ho(mo) fuerit senex debilitat(ur) uisus eius: Ex .xviij. de a(n)i(m)alib(us)

Qua(n)to n(atur)a diminuit multitudi(n)e. tanto augumentat magnitudi(n)e.

Aves existit s(u)p(er)fluu(m) a suo corp(or)e. et simile natura.

Omne q(uo)d facit n(atur)a est s(ecundu)m ordinem.

Auis p(ar)ui corp(or)is ē multi coit(us). et multoru(m) ouoru(m). q(ui)a eorum cibu(m) t(ra)nsit i(n) sp(er)ma.

Oua non conueniunt (con)ceptiui s(ed) m(od)o fe(m)i(n)e mat(ri)s.

Na(m) possunt amb(o) cibu(m) i(n) oua. s(ed) uitellu(m). sic(ut) i(n) a(n)i(m)alib(us) lac i(n) mamill(is).

G(e)n(er)atio i(n) a(n)i(m)alib(us) ex sua sp(eci)e est diuersa. q(ue)dam g̃nant
a(n)i(m)al incompletu(m). ut a(n)i(m)alia fixi pedis multa i(n) fixura. q(ue)da(m)
g̃nant oua copleta ut aues. q(ue)da(m) i(n)completa ut pisces.

Q(ue)dam g̃nat u(er)mes et paulati(m) complent(ur) i(n) sua sp(eci)e ut apes: Ex .xviij.° de a(n)imalib(us) .i.

Na(m) est op(er)atio. et i(n)strumentu(m) simul. q(ui)a sicut non potest
uisus sine oculis. sic nec oculi sine uisu.

Sol facit estatem. et hyeme(m) in anno.

Vir(i) multoru(m) piloru(m) ap(u)d costas. et ip(s)e i(n)ferioru(m) s(un)t multi coit(us).

Cibus animalium non est nisi dulce et valde digestum.

Quod modicum est cito digeritur.

Quod homo habeat simul membra maris et femine unum illorum est principale. aliud vero non principale.

Mulier et equa super omnes ferias diligunt valde coitum.

Femina est contraria mari natura.

Fere debiliores sunt maribus quia sunt frigidioris nature;

Ex x° dom° de animalibus

Pili de calvitii non redeunt. nec folia arboribus. nec plume avibus. quia calvities est propter mutationem etatis. que irrevocabilis est. casus vero plume est et foliorum propter mutationem temporis. quorum redditus est circularis.

Homines calvescunt et non alia animalia. quia homo habet cerebrum valde multum humidum. homo calvescit tamen in anteriori parte capitis quia illic est cerebrum valde multum.

Non fluunt folia ab arboribus in quibus est humor pinguis.

Animalia comedentia multos cibos diversificantur in coloribus.

Bonitas sensus dicitur duobus modis. vel in sentiendo remote vel in distinguendo subtiliter differentias sensibilium.

Oculus prominens non videt bene a remotis. sed oculus profundus videt a remotis. quia motus eius non dividitur a tumore.

Visus. auditus. odoratus. debiliora sunt in homine quam in aliis quibusdam animalibus in sentiendo remote. in distinguendo autem differentias sensibilium istorum longe meliores sunt in eo quam in aliis.

Somnians videt ex medio inter vivere et non vivere.

Pueri plus delectantur in coitu quam tercie etatis et quanto plus proficiunt tanto plus appetunt;

Ex lib° de substantia orbis

Id quod movetur ex se compositum est ex duobus naturis.

Subiect ex recipiente motum et agente motum.

Quod impossibile est non fit.

Impossibile est unum secundum idem habere duas formas.

Impossibile est formam esse sine materia. et econverso: Materia non recipit simul diversas formas: que per receptionem diversiones determinatas: — Ex libro de Causis aristotelis

Omnis anima nobilis tres habet operationes. quia est in ea operatio animalis. intellectualis. et divina.

Principia rerum creaturarum est esse: — Ex primo ethicorum.

Omnia bonum appetunt.

Cognitio finis utilis est in arte.

Unusquisque bene iudicat de his que cognoscit.

Nihil differt etate puer et moribus puerilis.

Bonum quanto communius tanto divinius.

Conscii proprie ignorantie admirantur homines scientes.

Sermones inquirendi sunt secundum materiam qua sunt.

Infortuniis virtus refulget.

Duobus amicis existentibus sanctum est prehonorare veritatem.

Honor magis est in honorante quam in honorato.

Felicitas est operatio anime secundum virtutem perfecta.

Principia maxime valent ad naturam.

Principium est plus quam dimidium totius.

Bona anime sunt maxime bona.

Unicuique delectabile est id quod amat.

Melius est usus rei quam possessio.

Impossibile est indigentem operari bona.

Non omnino felix est qui specie turpissimus est.

Felicitas est premium virtutis.

‹.› inem honoramus. sed laudamus ea que sunt ad finem.
Felix non dicitur amisso per dimidium uite.
Quilibet illus est bonus uel malus per se ipsum.
Ratio semper deprecatur ad optima. Ex 2° ethicorum
Ex actu multotiens iterato fit habitus.
In obscuris aptis testimoniis oportet uti.
Exercitium temperatum conseruat sanitatem.
Circa uoluptates tristitia est moralis uirtus.
Medecine fiunt per contraria.
Circa difficilima ars semper fit et virtus.
Tria sunt in anima scilicet passiones potentie et habitus.
Virtus non est passio. quia secundum passionem non laudamur non uituperamur.
Virtus non est potentia. quia potentes sumus per naturam.
Virtus est habitus qui habentes se perficit et opus eorum bonum reddit.
Omnis uirtus consistit in medio.
Virtus certior est et melior omni arte.
Malum est facile. et bonum est difficile.
Facile non est attingere medium. sed difficile est ipsum attingere.
Operationes sunt circa singularia.
Difficile est esse bonum. medium in omnibus est laudabile.
Ex 3° ethicorum. Melius est mori quam facere contra virtutem bonum.
Ignorantia excusat peccatum.
Consilium non est de fine. sed de his que sunt ad finem.
Quod est primum in intentione. ultimum est in executione.
homo est principium suarum operationum.
Bonum uoluntarium est. quod simpliciter bonum est
Bonus singula recte iudicat.

Nullus est bonus. nec malus: nisi volens
Nos sumus dnj opationu nrax. a pnc usq3 in fine.
Qualis unusqsq3 est. talis videtur ee finis eius.
Sexibus assonis est mos.
Fortitudo e aggessio terribiliu ut mos iminet pp coe bonu saluadu.
In repentinis cognoscitur hitus.
Desideriu pueri opp3 ee sm pceptu doctoris.
In nalibus desiderijs pauci peccant: -- Ex 4° Ethic
Laus et grax actio debet danti. et accipienti.
Maior virtutis e bona opari. q turpia no opari.
Virtuosus bene utitur cuiuscumq3.
Dare et no accipe. liberalis est.
Pulcritudo semp i magno corpore est.
Maximu bonox exteriox. est honor.
Prauus honore non est dignus.
honor est premium virtutis.
Secundum vtute solus bonus e honorandus.
Virtuti pfecti. no fit condignus honor.
Non irasci inqbus irasci opp3 isipientis est.
In iniuriante sustinere et similem despicere simile est.
Qualis unusqsq3 e. talia dicit et talia opat et talr uiuit.
Omne mediatiu. prauum est fugiendum.
Verax est laudandus. s3 nerax uituperandus. Iactator maxime est uituperandus.
Reqes et ludus in uita vident ee necessaria.
Verecundia est timor ingloriationis.
Verecundia no erit oi etati. s3 tm iuuenilj. vn iuuenes

vere uos laudamus. sene aut̃ decidu nullus laudabit:

Preclarissima uirtutum est Iustitia. Ex. 5°. ethic.
Nec hesperus. n̄ lucifer. ita admirabilis ē. ut iustĩa ad alios.
Principatus uiꝝ ostendit.
Pessimus ille ē q nõ solũ utit̃ malitia ad se. ſʒ et ad alios.
Optimus ē ille. q non solũ utit̃ ũtute ad se. ſʒ et ad alios.
Dupx est iustĩa. s. Totalis. et partialis. partialis ē dupx. s. Comutatiua. et distributiua. Comutatiua ē dupx. s. uolũtaria. Et inuolũtaria. Inuolũtaria est dupx. s. Occulta. Et manifesta. Occulta ut furtũ. Et adulteriũ. Manifesta. ut verbera. Et vincula.
Ubicũq; repitur maius. et minus. ibi repitur equale.
Minus malũ eligibile est maiori.
Denarius est mẽsura oium reꝝ. q: ipẽ est nobis fideiussor in oi necessitate p qua mẽsure qua indigemus.
Princeps multũm custodire debet.
Dupx est ius. s. nãle. et legale. Nãle est qd oẽs ht eandẽ potẽtiã. Legale est qd institutũ est a lege.
Sacrificare simplr ē nãle. ſʒ sacrificãe h̃. ul h. illi. ul illi est ad placitum.
Lex peribet se ipm̃ interficere.
Nullus ppe pt sibi ipi iniuriam facere: Ex. 6°. ethic.
Non sufficit ad sciam alicuius. q, sciat ĩ ulj. ul confuse. ſʒ opportet scire determinate. et distincte.
Ois cognitio fit ſm similitudine.
Consiliũ dʒ ẽẽ de his. que possũt alit̃ se hr̃e.
Consiliũ nõ ē de pteritis. ſʒ de futuris. q: qd factũ est.

Non pot.

no pot no factu ee. Vn Agathon dix. genitu face no genitu. hoc solo priuatur deus.
Verbum bonum est intellectus.
Quinq3 sunt in aia. qb3 vera dr. s. Ars. sapia. intellect9. prudentia.
Ois doctrina est de non cognitis.
Ars est recta ratio factibiliu.
Prudentia est recta ro agibiliu.
Sapia est certissima oium scietiaz.
Sapia e cogitio diuinaz rez. hns capt iter oes alias scias.
Iuuenes no possut ee prudentes. qr prudetia reqrit expietia. que indiget tpre.
Multitudo temporu facit expientia.
Ad principia non est ratio.
Consiliata opz opari velocit. Cosiliari at tarde.
Bonum hns unam vtutem ht oes:
Hoies dii dr fieri pp vtutis excellentia. Ex 7° ethicoz.
Homo prauus deterior est bestia.
Difficile est resistere osuetudini. qr asimilat nae.
Facilius est osuetudine mutare. q nam.
Consuetudo est altera na.
Delectationi intellectuali no est admixta tristia.
Operationes bestie praue sunt ex na.
Ho semp itelligit dilectatioe i. qda recreatioe. pp multos labores qui sibi occurunt.
Maior est delectatio q in motu: Ex 8° ethicoz.
Nullus elliget viuere sine amicis. hns reliq bona oia.
Quanto mag e fortuna. tanto minus e secura.

Quos simul invenientes et intellige(re) et agere sunt potentiores.
In infortuniis refugium est ad amicos.
Omnis homo naturaliter omni homini est amicus.
Generantis ad genitum naturaliter est amititia.
Homines eiusdem generis magis sunt amici quam alii.
Simile diligit simile non per se sed per accidens.
Amititia est benivolentia mutua.
Triplex est amititia propter bonum utile delectabile et honestum.
Amititia propter bonum utile maxime videtur fieri in senibus
quia tales non curant delectabile sed tantum utile. Amititia vero
que est propter bonum delectabile in iuvenibus est que est propter bonum.
Amititia bonorum permanens est et stabilis.
Nulli se invicem cognoscunt nisi simul consumant salis mensuram.
Sola amititia bonorum in honestorum intransmutabilis est.
Loci distantia non separat amititiam sed operationem.
Natura fugit triste maxime et appetit delectabile.
Perfecta amititia non est ad multos.
Unusquisque sibi ipsi maxime vult bona.
Amicorum omnia comunia sunt.
Pessimum est contrarium optimo.
Malus Rex tirannus dicitur.
Rex se debet habere ad suos sicut pastor ad oves.
Pater tria benefitia dat filio. est. . sibi causa essendi generando. causa nutriendi educando. causa discipline informando.
In quibus non est commune his non est amititia nec iustitia.
Parentes amant filios suos ut aliquid sui existentes filii autem parentes ut ab illis aliquid existentes. Parentes plus amant

... q. ... qr mag parentes sciunt: q filii ex eis sint nati q filii.
Matres plus diligunt filios q patres. q ... sunt de eis. et plus laboris hnt circa eos.
Maioribus datur honor. minoribus uo indigentibus lucrum qr honor e retributio virtutis. et bnficii. Lucrum aut indigentie auxilium.
Retributio d3 ee possibilis no condigna. ut pz de deo et parentibus. qbus eq̄le reddere no possumus.
Pater pot abnegare filio. et non e co. Ex. 9. ethicorum.
Magistris et diis no p̄t reddi equalles et parentibus. magis oportet reddere. q amicis dare.
Q̄ fingit se amicum et no e. peior e eo. q fingit falsa moneta.
Q̄uanto malitia e circa melius. tanto peior est ipa.
Simile e amicum simili. et ideo bonus malum amare no p̄t.
Magis tenemur amicis largiri bona q extraneis.
Vnusqsq3 maxime sibi est amicus.
Amicus se debet hre ad amicum sicut ad se ipm. qr amicus e alter ipse.
Prauus nihil amabile ht. n ad se ipm. n ad alios.
Beniuolentia no est amicitia. est tn principium amicitie. Vn beniuolentia exdiuturna. fit amicitia.
Ois artifex diligit opus suum. et et ipm mag diligit. q diligatur ab ope. Vt patet de parentibus respectu filiorum.
Q̄d cu magno labore aqritur. mag diligitur. Vt patet de hoibus acqrentibus pecunia pprio labore.
Amicus se debet hre ad amicum. sicut genu ad tibia.
Amicitia est maxie bonorum exteriorum.
Solitaria difficilis est uita.

Virtuosorum beatissima est vita.

Presentia amicorum delectabilis est, tam in bonis fortunis quam in malis, quia tristatis alleviant amici condolentibus ipsis.
Amicus est consolatio amico visione et sermone.
In omnibus opportet imitari meliorem.

x. x.o ethicorum.

Quedam delectant nova entia, que postea non delectant.
Unusquisque maxime operatur in illo quod maxime diligit.
Delectatio tenet operantem in opere.
Non potentes continue laborare indigent requie.
Ultima felicitas consistit in optima operatione optime potentie respectu optimi delecti obiecti.
Speculatio veritatis est ipsa felicitas.
Vita contemplativa melior est quam vita que est secundum hominem, quia vita contemplativa est vita divina.
Propria operatio dei est speculatio.
Homo felix sive sapiens indiget aliquantulum exterioribus rebus, quia natura per se non est sufficiens speculari, sed oportet quod habeat corpus sanum, cibum, et reliquum famulatum; non tamen indiget magis rebus, quia non oportet felicem dominari terre vel maris regem esse.
Moderate ditati non minus agunt bona quam potentes, immo magis. Unde dicit Salomon: moderate ditati sunt felices, quia magis habent.
Homo sapiens maxime est felix.
Sermones consonantes operibus sunt acceptandi, sed dissonantes refutandi.
Non facile est homines ex antiqua consuetudine transmutare per sermones.
Multi plus obediunt coactioni necessitatis quam sermone.
Quidam sunt dispositi ad virtutes per naturam, quidam ex consuetudine, quidam autem per doctrinam, et ad hoc quod doctrina

habeat efficatia in auditoribus. aiam auditoris bene
oportet esse disposita et preparata sicut terra antequam semen
nutriat.
Opportet bonos pronocare ad virtutem per premia. ma
los vero per penas insanabiles totaliter exterminare: — Ex Lib° de bon fortuna aris
Sine bonis exterioribus que sunt fortuna dona non contingit felicem esse.
De deum dignificamus dominum existente. ut dignis
bona. et malis mala tribuit.
Deum non verisimile est pravorum curam habere
Appetitus naturalis. naturaliter tendit in bonum.
Quid melius intellectu. nisi scientia et deus.
Bona fortuna est appetitus naturalis: datus a deo monente
totam formam.
Deus bene videt preterita. presentia et futura: — Ex yconomica aristot.
Vir non debet iniuriari fere. et coire cum muliere
extranea. et e converso secundum Isidorum.
Oportet virum puellam ducere in uxorem ut doceat eam bonos mores.
Dissimilitudines morum inter virum et feminam neque sunt amabiles.
Due sunt species servorum. curator. et operator.
Oportet dare servis victum. et operam sufficientem quia
sine mercede et victu servi impossibile est dominari.
Nemo aliena et propria simul curat.
Quidam interrogatus quid maxime impinguat equum. respondit oculus domini.
Impossibile est negligentibus dominis servos solicitos esse.
Nunquam oportet domum esse sine custodia. sicut nec civitatem.
Surgere de nocte ad sanitatem et phylosophiam. et bellorum dispositionem utile est.
Quanta est modestia in ipsis operibus tamen est desiderium honestatis atque composite vite.

Quanto quis ob[...]et diligentia tanto maiorem gratiam obtinebit.

Nisi parentes ex[...]ute filiis dederint. piam et excusabilem ad inuicem poterunt habere causam.

Maximus honor e sobrie mulieri. si uiderit uirum sibi castitatem seruare. et nullam aliam curare.

Si mulier cognoscit sibi virum iustum et fidelem esse. ipsa etiam circa ipsum iusta et fidelis erit.

Multo grauius est si aliquis honore suo priuetur quam si bona sua auferantur.

Non decet hominem sane mentis ubique absque muliere semen mittere.

x. p°. politicorum. Homines roe et itellectu uigentes naturaliter aliorum domini sunt et rectores.

Natura non facit bonum istrumentum nisi ad bonum opus.

Natura nihil facit frustra.

Nullum animalium sermonem habet nisi homo.

Homini sermonem natura dedit.

Homo solitarius aut deus. aut bestia.

Sicut optimum animalium est homo legi et iustitie seruiens. sic pessimum est animalium homo a lege et iustitia separatus.

Seuissima iniustitia est habens arma.

Sine necessariis impossibile est uiuere.

Finis non est naturaliter ipsius homo. sed alterius.

Opus quod fit a melioribus melius semper est.

Anima naturaliter dominatur a corpore. sicut dominus a seruo.

Vtile est corpori. regi ab anima.

Vtile est omnibus animalibus. regi ab homine.

Regens naturaliter dignius est recto.

Maschulinum dignius est feminino.

Virtus et malitia determinat seruum et liberum nobiles. et ignobiles.

Non est possibile uiuere sine cibo.
Dupliciter dicitur finis. uno modo secundum naturam. alio modo secundum legem posituam.
Natura fecit omnia animalia propter hominem.
Duplices sunt diuitie. scilicet naturales et artificiales. Naturales sunt
possessiones rerum. Artificiales uero pecunie.
Desiderium diuitiarum uadit in infinitum.
Facile est ditari philosophis. si uoluint.
Magis et minus diuersificant speciem.
Consilium mulieris est inualidum. pueri aut imperfectum
Silentium mulieris prestat ornatum: Ex. 2o. politicorum.
Propriis maxime curant homines. de communibus aut minus.
Putare aliquod proprium esse inenarrabile est ad delectationem
Unusquisque naturaliter amat se ipsum.
Amicis auxiliari delectabilissimum est.
Penuria seditionem effecit. et malignitatem.
Populares homines discordia propter inequalitatem possessio
nis. generosi aut propter inequalitatem honoris.
Leges inhoneste licet maxime sint in usu possunt aboleri.
A mulieribus male regitur ciuitas.
Melius est dotem esse modicam. uel mediocrem. quam magnam.
Melius est iudicare secundum leges et litteras. quam secundum proprias sententias.
Magnorum domini constituti. similes fuerit. multum ledunt ciuitatem.
Impossibile est indigentem bene principari. et studio uacare. Item dicit.
Unum opus. optime fit ab uno: Ex. 3o. politicorum.
Non idem est bonus uir. et bonus ciuis.
Non contingit bene principari eum qui non sub principe fuit:
Prudentia propre est uirtus principis.

Que cumq; pollitie intedut utilitate comune recte sut et iuste. quecumq; aut intedunt utilitatem ppam uitiose sut. et peruarx politioz trasgssores st.

Oppz bona ciuitate de utute sollicita ee.

Unu utuosu melius e pnapari. q mltos alios.

Melius e ciuitate regi uiro optimo. q lege optia.

Impossibile est sine iusticia hri ciuitate.

Multa turba melius iudicat. q unus ho i m:

x. 4º politicoz

Ciuitas no constat ex una pte. s; ex mltis. qz una ps sut agricole. sa artifices manuales. q' hi q negotiant circa fo2. q'ta mercenarij. q'ta minta ppugnatores. et armigerij. s; necessariu e exterisi no debent suire inimicis.

Q alteri suit no est p se sufficies.

Sine pncipibz ipossibile e ee ciuitate.

In oi ciuitate sut tres spes hoiu3. s. diuites. paupe. Et mediocres. Inter quas optimi st mediocs. qr mediu semp e optimu.

Oz nimis pulcruz. nimis forte. nimis ingeniu. nimis diues. est cotriu his. s. nimis fedu. nimis igbile. nimis egena.

Mediocres ciues maxie saluant ciuitate. qr ipi n' desiderant aliena sic paupes. n' alij paupes exntes hor sbam desiderant. g' n' insidias patiunt. n' fraudes faciunt. q pp sine piculo uiuunt.

Tanto melius aliqd est. qto mag accedit ad mediu. qto aut mag distat a medio. tato peius est.

In magis negotijs oppz unu ordinare ad unu opus.

q̄r meliore cura itenta circa omnia q̄ ir a multa. Ex · 5° politicorum.

Nobilitas et virtus i paucis inueniunt. et q̄ nobiles et boni nusq̄ centū. Alij aūt multi.

In multis locis minores ut fiant eq̄les seditionem faciunt. non aūt maiores.

Q pravū est nihil dr̄ abeo q̄d nihil est.

et seditiones que p̄ p̄rave st̄. q̄n fuerit iter dn̄os malefacit.

Princ̄m videtur esse medium totius.

Pater et filius simul principari no debet. n̄ iunior et senior frater sh̄ plēs fuerit frēs. f̄r senior sēp dz p̄ncipari.

Parue expense sepe facte sbām consumunt.

Periculosū est p̄ncipi sbdito dare magis honorē.

Rex iusticiam conservare debet.

Continua lis est causa ire.

Q ue volunt potentes agunt oēs.

Regnum salvatur p amicos.

Malus malū mittit ad ipossibilia.

Non de facili p̄ inuadi q est sobrius. s; q est ebrius. n̄ q̄ vigil. s; q̄ e dormiens. q̄ pp sep p̄ncipes ne inuasibiles sint ebrietatē. et sompnū debent euitare.

Princeps dicola debet ēē. q̄r minus timet hoīem in iustū pati a principe. s idicolā putant ēē.

Opp; p̄ncipe bonos honorare. et ip̄e p̄me honores eis. distribuē aūt eis supplitia no dz p̄ se. s; p alios.

Princeps nullū magnū in; totius sui dn̄i dz facē cu aliq̄.

Agricole q no h̄nt necessaria circa opa i morant et aliena non concupiscunt. Ex · vj° politicorum

Non facile est manere ciuitatem sine legibus et consuetudinibus oppositam.
Domanicum multum cito neglige. mittam aut factum magis rodisse.
Quanto aliquid peius. tanto ampliori indiget cautela.
Necessarium est in omni ciuitate aliquid uendi. et aliquid emi.
Diuinos non est securum facere dominos. qui ipsi magis indigent
aliorum custodiam. quam possint alios custodire.

x. 7°. politicorum. Triplex est bonum. scilicet bonum anime. bonum corporis.
Et bonum extrinsecus aduenientis.
Sine quatuor uirtutibus. scilicet fortitudine. temperantia. prudentia. et iustitia. nemo dicitur beatus.
Omnis excessus rerum uel nocet. uel nihil proficit.
Bonum anime preciosius est omni bono.
Esse in bonis exterioribus non est felicitas. quia
ipse est felix. et nullo in bonorum exteriorum utitur.
Bene agere optimum est et eligibilissima.
Non est possibile politicum esse optimum sine moderata hereditate.
Felicitas est perfectus usus uirtutis.
Potentia est in iunioribus. prudentia autem in senioribus.
Inter omnia animalia solus homo habet rationem.
Finis generationis in uiro ut in pluribus est lxx annorum.
in mulieribus annorum l.
Lactis alimentum maxime familiare est corporibus puerorum.
Iuuenes custodiendi sunt ne dicant. uel audiant mala
aliquid. quia ex dicere. et audire aliquid turpium de facili fit
facere aliquid turpe.
Iuuenes ab ebrietate maxime cauere oportet.
Ars supplet defectum nature.

Non solum pueri erudiendi sunt in arte bellica et nautica. Ex 8° politicorum
sed et in artibus liberalibus et honestis. ut est litteralis erudi
tio. et in artibus delectabilibus ut est musica.
Requies de necessitate est delectabilis. quia ipsa est
medecina tristitie. que conficitur in labore
Anima naturaliter delectatur in musicis melodiis.
Melodie iratos. et aliis passionibus occupatos se
pe alleviant ipsos letos facientes.
Ebrietas homines impetuosos facit. Ex p° Rhetoricorum Ar.
Litigantis non est nisi ostendere. quia res est. vel non est. aut
que facta est. utrum autem sit iusta. vel non. oportet ipsum
iudicem cognoscere. et non addiscere a litigantibus.
Facilius est habere unum vel paucos sapientes quam multos.
Amor et odium et proprium commodum sepe non faciunt videre verum.
Rhethorica docet vera. et iusta persuadere et contraria horum fugere.
Cum inconveniens est et turpe aliquem se non posse def
fendere corpore multo magis inconveniens est. et
turpe. non se posse deffendere sermone.
Nulla ars considerat particularia. quia particula
ria infinita sunt. et non sunt scibilia.
Si per plura dictum fuerit magis planum est quod dicitur.
De necessariis. et impossibilibus non consiliamur. sed de
contingentibus aliter se habere. que in potestate nostra sunt.
A similibus. similia fieri nata sunt.
Nobilitas gentis. et civitatis. est sui veris antiquos
esse. et presides primos insignes exemplis posse.
Nobilitas singularis est que a viris et a mulieribus.

fit pp diuitias. aut virtutes. aut pp qd aliud, pp qd aliquis honoratur.
Multi sine virtutibus corporis longevi inveniunt.
Consiliu non est de fine. sed de his q sunt ad fine.
Cuius contrariu est malum illud est bonum.
Sine eo ipossibile est aliqd ee. uel fieri.
Subtilitas videre melius e. q subtilitas odorare. quia visus melior e odoratu.
Pulchrius est ee amatore sociorum. q amatore pecuniarum.
Laus est smo elucidans magnitudine virtutis.
Multa q naliter no st delectabilia cu assuefacta fuerit delectabilia f
Qz cosuetu e velud naturale est. quia cosuetudo e similis nae.
Dilige delectabile e. quia nullus amat unu q no delectet i eo.
Omne consuetu delectabile est.
Addiscere aliqd est delectabile.
Iustum est gratiam ei facere. q gratia fecit.
Iustum est auxiliari amicis. ~ Ex 2o. Rethoricorum
Ira est appetitus cu tristitia punitionis apparentis pp apparente pnipesione sui ipius uel suorum.
Ad oem ira sequitur delectatio pp spem puniendi. unde homerus dixit. Qz ira dulcior est melle distillante.
Infirmi. Bellantes. Egentes. Amantes. sitientes. et univsaliter desiderantes aliqd. et no assequentes illud de facili irascuntur.
Multu inopinatum si no sit volitu contristat magis.
Si qs in philia cupit honorari irascat ei. q ea despicit.
Mansuetudo est quietatio ire.
Nullus se ipm pro impendit.
Et nos negantes et indicentes. magis flagellamus.

Manifesta negare irreuerentia est.
Tempus quietat iram.
Amare est alicui uelle bona ipsius gratia.
Amicus est qui amat et e contrario amatur.
Amicus gaudet bonis et condolet tristibus sui amici.
Signum uoluntatis sunt delectationes et tristitie.
Ira factiua est amititie et odii.
Laudare presentem adulatoris est.
Turpe est ignorare quod omnibus scire conuenit.
Omne malum erubescibile est.
De bono opere nullus erubescere debet.
Separari ab amicis et consuetis miserabile est
Similis inuidet simili si in hoc quod similes sunt unus excedit alium. Unde figulus odit figulum.
Quod sine arte et preparatione aliquod fieri possibile est: magis per arte et curam fieri possibile.
Ubi philosophi fuerint presides felix fuit ciuitas.
Omnis fur malignus est et nequam.
Nihil est sine causa: — Ex 3. Rethorice.
Quod mirabile est delectabile est.
Contraria iuxta se posita magis apparent
honestas. ut turpitudo nominis non est in signo. ut in sono.
Qui mortuos spoliat assimilantur canibus qui mordent lapides.
Omnia terminantur numero.
Quod breuius semper delectabilius est.
Intellectus est lumen quod infundit deus anime.
De futuris non est narratio. sed de factis acta oportet credi:

Ex. p° poetrie Aristot.

Omnis actionis modus versatur circa virtutem vel circa vitia.
Homo naturaliter delectatur in simphonia et in metro.
Utimur exemplis in docendo ut facilius intelligatur quod dicitur.
Anime virtuose et nobiles naturaliter adinvenerunt artem et
carmina ad laudandum. anime vero abhuc deficientes in nobilita-
te adinvenerunt carmina ad vituperandum.

Ex. 2° poetrie.

Totum completum est quod habet principium medium et finem.
Omnis sermo si brevior est. ut fuerit quam opporteat obscurat
intellectum. si longior difficilis erit retentionis. et di-
scipulo oblivionem inducit.
Opportet ut ars in hoc naturam imitetur. ut omnia que agit agat
secundum unum propositum. et unum finem.
Commentator. Suave est homini quod consuevit nota vita sua.
Qui non credit quis non movebit ipsum ad timendum nec ad miserendum.
Non contristatur nec leditur quis in tantum propter
mala sibi illata ab amicis.
Commentator. Res nature nulle stabiles sunt que cum fluxu
huius temporis fluxibiles fuerint.
Aristoteles. Infirmo continuata sanitas est et meror inconsolabilis.

exempla Aristo[telis] ad Alexandrum.

Sicut vita sine iustitia delectabilis est ita donatio sensi-
tia amabilis est.
Sicut conservativum corporis est sanitas ita conservativum anime erit eruditio.
Sicut dux est salvator exercitus sic deo cum eruditione est dux bene.

Ex lib° de regimine principum

Deo nihil est difficile. et sine eo non est possibile possideri.
Quod [illegible] datur indignis perditur.
Summa bonitas in rege est abstinentia a pecuniis
et possessionibus subditorum.

Timere solent homines timentes Regem. quia videt ipsum timere deum.
Summa sapientia in Rege est se ipsum regere
honorificum est in Rege a multis colloquiis se abstinere.
Nimia familiaritas facit hominem contemptum;
Noli apprehendere quod transitorium est. sed prepara tibi divitias
immortales. et dirige semper cogitationes in bonum.
Noli te inclinare ad coitum mulierum quia coitus est quedam proprietas porcorum.
Que gloria tibi erit si exerceas vitium animalium irrationabilium et actus brutorum.
Coitus est destructio corporis et abreviatio vite.
Cave fundere sanguinem humanum.
Facta preterita certa documenta in futuris dant.
Minorem ne contempnas: quia minor ascendere potest ad honores: et tunc potentior erit ad nocendum.
Noli penitere pro re preterita. quia hoc proprie est debilium mulierum.
Deus gloriosus non otiosum. sive vacuum fecit in natura.
Apud potentiam intellectus nihil est difficile.
Cuncta sunt scibilia via rationis.
Futura si presciantur levius tollerantur et prudenti amantur.
Conservatio sanitatis melior est medicina.
Abstinere a comestione nimia et superfluitate est summa medicina.
Necessitas non habet legem.
Mutatio consuetudinis non erit subita. sed successiva.
Inferiora a superioribus reguntur.
Iustitia regnantis est utilior quam felicitas temporis.
Consilium est oculus futurorum;

Ex lib.° de pomo Aristotilis.

Sequitas phia visa est ēē res diuina.
Morte nihil aliud est. nisi recessus aie a corpore.
Sapiens letari dꝫ de morte sua nō dolere.
Phya docet homine cognoscere suū creatore.
Docens alios mentiri non debet.
Beata aīa dr̄ ēē q nō fuerit pauus opacionibꝫ hui9 mūdi infecta
Ve aīe peccatrici q nō ħt posse reddeundi ad suū locū
qa turpia opa. et delectationes p̄ue ip̄ediūt assensū ei9 sursū.

Ex ep̄lis Senece ad Lucillū.

Turpissima est iactura que fit p negligentiam.
Fastiditatis stomaci est mlta degustare.
Ubi diuersa nō sūt in gratū non alunt.
Peregrini multa hospitia hn̄t nullas amicitias.
Nusq̄ est qui ubiq; est.
Itaq; nullū cor ħt. q multa corda ħt.
Nō Nihil pdest cibus q statim sumptus amittit̄ ur.
Nihil ita sanitatem ip̄edit. sicut crebra remedioꝝ
mutatio nō enī uenit ulnus ad cicatricem. inq̄ medi
camēta tēptant. nec conualescit planta. que sepe transfer
tur. un̄ nihil tam utile est qd in transitu psit
Honesta res est leta paupertas.
Non q parū ħt est paup. s; q plus cupit.
Cum amico oīa delibera. s; d' amico prius.
Utrunq; uitiū est et oībus credere et nulli
Pessimū est qd auctem hemus senū. uitia nō pueroꝝ.
Noli fortune credere. i momēto ei9 male uttit
Infirmi animi est pati non posse.
Nullius rei sine socio iocunda est possessio.

Vnum exm̄. Luxurie atq; auaritie, multum mali fecit.
Cum illis conuersari debes q te meliorem facturi sunt.
Illos dimitte quos tu meliores facere poteris.
Sic uiue cū hoīb;. tanq; deus uideat. Sic loquere cum
deo tanq; homines audiant.
Quid est turpius q senes uiuere insipient.
Sine studio philosophye eger animus est.
Non iubeo semp insistere libris. aut calamis scrip pugilla-
rib;. dandū est eni interuallū aīo. ita tn̄ ut nō resoluat. ȝ ut agat.
Scio neminē bn̄ uiuere. sine sapie studio.
Beatam uitā pfecta sapientia efficit.
Nemo est dignus deo nisi q opes cōtēpserit.
Phya nos facere docet. non dicere.
Magnus est ille. qui in diuitijs pauper est.
Nemo diues nascitur.
Peiores morimur. q̄ nascimur.
Si qs poep phyam secure moritur. sicut nascatur.
Incertum est q loco mors te expectat. itaq; tu ipaz omi loco expecta
Sola uirtus pstat gaudiū ppetuū. et securū.
Bona mors non comodatur. n̄ emitur imo si uenalis eēt
nō hr̄et emptorē. ȝ mala quottidie emitur.
Initium salutis est notitia peccati.
Qui peccare se nescit. corrigi nō uult.
Generosus aīus concitatur ad honesta.
Magna res est animi magna contempnere.
Nemo bonus est sine deo.
Quid est stultius q. hominē laudare aliena.

Non faciunt meliorem auree freni.
Nemo gloriari de suo debet.
Lauda hoiem in illo qd nec dari nec eripi p̄t. et qd est pro
priu hois. sz hoc no est domus ut uestis pulcra. ut fami
lia formosa. sz aius et ratio pfecta.
Phya platone no nobile accepit. sz eum nobile fecit.
Sic cu inferiori uiuas. que ad modu supiore tecu uiue uelis.
Nulla suitus turpior est. q uoluntaria.
Nihil est qd cotinua opatio. et diliges cura no expugnet.
Oes ignoscunt. nemo suauerit.
Alienum est qcqd optando euenit.
Si uis amari tunc ama.
Ille beatissimus e. et securus sui possessor. qui crastinu sine so
licitudine expectat.
Subtilitas animi cu ciboz copia ipedit.
Teipm felice facies. si intellexeris illa ee bona. qbus v̄tus est
admixta. et turpia. qbus malitia est admixta.
Iocundu est aliqd nã te instruxit. dedit tibi illa. q si no dese
ruis par deo surgis. sz te parem pecunia no facit. qr deus n
taliu ht. Nec ptexta. qr deus nudus. Nec fama. Nec ostetatio
tui in pplo. qr deu nemo nouit. Nec turba suoz te sequetiu.
qr deus maxim⁹ et potetissim⁹ uehit oia. Nec forma. Nec
uires. qr nihil hoz e. qd no patiatur uetustatem.
Quid ergo te parem deo faciet. Certe aius bonus. et rectus
et magnus. hunc qd aliud noces. q deu ihumano corpe hospitatum.
Multum nocet qui moratur.
Si uis oia tibi subiicere. sbiice te rõe. ut roni

Multos enim reges iratio te reverit.
Ama rationem ipsa te contra fortissima armabit.
Remedia non prosunt nisi que immorantur.
Virga omne murmur compescitur.
Dociles natura edidit et rationem nobis dedit ipsciaque quod tamen perfici potest.
Omnia impedimenta dimitte. et uaca bone menti ad philosophiam totam mente converte. et huic assidue assiste. et hanc cole. omnes enim mortales antecedes. et dii an te non multum antecedunt.
Omnia nemo habere potest.
Omnis ars est imitatio nature.
Conceptus corporis est certa libertas.
Nullum malum sine effugio est.
Nulla victoria maior est quam vitia domuisse.
Precipuum est in rebus humanis erigere animum super minas et promissa fortune. et loco adversa posse tollerare.
Sapor pabuli manet in lacte. vis vini in aceto. quia nulla est res que non sapiat naturam. ex qua nascitur. Ex Libro de moribus Senece.
Omne peccatum actio voluntaria est.
Disciplina bonos mores facit.
Unusquisque sapit. quod didicit.
Bona consuetudo excutere debet. quod mala instruxit.
Bene decet loqui. bene decet tacere.
Dolor patientia vincitur.
Libentius audias. quam loquaris.
Quod tacitum esse velis. nemini dixeris.
Monstro similis est avaritia.
Quid dulcius. quam habere amicum cum quo omnia sicut tecum audeas.

Prius q̄ promittas delibera. sed cum promiseris statim facias.
Nil petas quod negaturus fuisti.
Pacem cum hominibus habeas. bellum cum vitiis.
Bonum est laudari. sed prestantius est laudabilem esse.
Que sunt maxime divitie non desiderare divitias.
Quis plurimum habet. qui minimum cupit.
Que est maxima egestas. Avaritia.
Quis est pauper. qui sibi videtur pauper
Spes premii solatium facit laboris.
Qualis vir. talis oratio.
Pecunie usum habere opportet. sed ei servire non oportet.
Divitiis utendum est. sed eis abutendum non est.
Fortior est qui cupiditatem vincit. quam qui hostem vincit.
Ubi est confessio. ibi est remissio.
Quietissimam vitam homines agerent in terris. si hec duo pronomina tollerentur. scilicet meum. et tuum.
Mihi certe nullus potest esse dives. et felix.
Auribus frequentius utere. quam lingua.
Quicquid dicturus es. antequam aliis dixeris. tibi dicas.
Qui nescit tacere. nescit loqui.
Scire uti paupertate. maxima est libertas.
Numquam scelus scelere vincendum est.
Peiora sunt tecta odia. quam aperta: Ex libro de forma vite Senece
Ne dubiis non dissimias: sed suspensa teneas sententiam.
Mendatium sepe speciem veritatis.
Prudens fallere non vult. falli autem non potest.
Lauda parce. vitupera parcius. similiter et reprehensibilis nimia.

Laudatio et immoderata vituperatio. illa quidem adulatione ista
aut malignitate suspecta est.
Cum consideratione promitte.
Testimonium veritati non amicitie redde.
Melius quam promiseris presta.
Non semper in actu sis. sed interdum animo requie dato. et requies
ipsa plena sit sapientie. studiis. et cogitationibus bonis.
Non te moveat dicentis auctoritas. sed quid dicat attende
Honestum et magnum genus vindicte est ignoscere.
Non ascribas tibi quod tu non es. nec maior quam es videri velis.
Risus tuus erit sine cachinno.
Esto fugax tuorum vitiorum. aliorum non scrutator. nec aliquibus reprehensor.
Nec extollas quenquam. nec diminuas.
Senior esto inditio. quam servitio.
Clementie esto cultor. sevitie detestator.
Nemini blandus. paucis familiaris.
Cunctis esto benignus.
Omnibus eque. ad iram tardus. ad misericordiam pronus.
In adversis firmus. in prosperis cautus. et humilis.
Inferiores superbiendo non contempnas.
Superiorem recte vivendo non timeas.
Rumoribus minime sis credulus.
Sapientie sis cupidus. et docilis.
Que nosti sine arrogantia postulanti impertiaris.
Que nescis sine occultatione ignorantie tibi postula impertiri.
Deum amabis. sed illum in hoc imitaberis. ut velis omnibus
prodesse. et nullis nocere.

Ex L.º de bn̄ficijs Senece.

Nullum benefitiu. dandum est negligenti.
Dignus decipi qui decipe cogitauit cu daret.
Qui bn̄fitiu non reddit no minus peccat. q qui no dat citius.
Unu benefitiu bn̄ datu. mltoꝝ amissoꝝ dāna saluat.
Benefitioꝝ memoria senescere non dꝫ.
Benefitiu non pot manu tangi. sꝫ gerit in animo.
Nec auꝝ. n̄ argetu. n̄ aliq taliu bn̄fitiuꝫ e. sꝫ ipa tribuētis uolūtas.
Non refert qd aut q̄tum det. sꝫ quomodo det. qr bn̄fitiu no in eo qd dat consistit. sꝫ in ipo dantis aīo.
Multo gratius uenit qd facili q̄ q plena manu datur.
Primo necessaria danda st. deinde utilia. deinde iocunda.
Videamus ne mittamus munera supuacua. ut femine arma. rustico libros.
Semp debemus dare. quomo uellemus accipe.
Tarde uelle nolentis est.
Gratissima st bn̄fitia q sunt parata facilia occurendo in quib nulla mora fuit ne iaccipientis uerecudia.
Celeritas mltum facit. mora mltum aufert.
Qui dedit bn̄fitiu taceat. narret aut q accepit.
Nihil ita uitandu est de bn̄fitio dado. sicut supbia.
Dabo egeti. sꝫ no ut ipe egea. succurra pituro. sꝫ no ut ipe pea.
Refferre etiam facile e. no refferre etiam bn̄fitijs turpe est.
Ingratus est q se accepisse bn̄fitiu negat. qd accepit.
Ingratus est qui dissimilat.
Ingratus est qui non reddit.
Ingratus est omniu. qui oblitus est
In quolibet scelere supplitiu est sceleris.

Nulla virtus preclusa est. omnibus patet. omnes admittit. omnes invitat. ingenuos. et libertinos. reges et exules. non eligit domum. nec censum. sed nudo homine contenta est.
Nihil sine ratione faciendum est.
Videndum et considerandum. quid cui. quare. quando. ubi datum est.
Turpissimum genus beneficii est inconsulta donatio.
Multo gravius male dedisse beneficia. quam non dedisse.
Non est turpe cum re comutare mutare consilium.
Stultitia est morbus anime.
Multo plus prodest si pauca precepta sapientie teneas in promptu et in usu. quam si multa didiceris. et non habeas ad manum.

Ex libro Senece de remedio fortunatorum

Morieris. ista hominis natura est non pena.
Morieris. hac conditione intravi ut exirem.
Morieris. peregrinatio est mea vita cum multum ambulaveris domum quoque redeundum est.
Morieris. stultum est timere quod vitare non possum.
Sepe ferieris. et multi gladii inte evenient. Quid refert. quam multa sint vulnera. non enim potest esse nisi unum mortiferum.
Peregre morieris. nulla creatura mortua est aliena.
Peregre morieris. non est gravior foris quam domi somnus.
Iuvenis morieris. hoc est unum quod eque pertinet ad iuvenem et senem.
Iuvenis morieris. Optimum est mori antequam optas mori.
Iuvenis morieris. Quicumque ad extremum fati venit senex moritur. Unde enim iuvene non possit plus. hoc est senectus in eo.
Egrotabis. venit tempus. ut experimentum mei capiam. non autem prelio fortis vir tantum apparet. sed in lectulo etiam virtus perhibetur.

Egroto. istud toti s(e)c(u)lo fieri no(n) pot(est). aut ego febre(m) relinq(ua)m aut ipa mei se(m)p(er) bna esse no(n) possumus.
Male de te loquunt(ur) ho(m)i(n)es: s(ed) n(on) loq(ui) nesciunt. faciunt non q(uo)d merear s(ed) q(uo)d solent.
Patria est ubicu(m)q(ue) bene est. Illud aut(em) p(er) q(uo)d bene est: est in ho(m)i(n)e no(n) in toto. s(ed) in ip(s)i(us) potestate. si enim sapiens est peregrinatur. si stultus exulat.
Dolor i(m)minet. si exiguus est feramus. Levis e(st) pat(ien)tia. si gravis est. no(n) levis est gloria.
Imbellici na(tur)a su(m). Nam i(n)amare noli. ipa nos fortes genuit.
Paupertas m(ihi) gravis est. Immo tu paupertatis. no(n) in paupertate vitiu(m). s(ed) i(n) paupe(re) illa expedita. hilaris et tuta est.
Non sum potens. gaude. impotens non eris.
Iniuriam accipe potero. gaude. facere no(n) poteris.
Multum quis habet. an avarus. an p(ro)digus. si prodigus no(n) habebit. si avarus non habet.
Multi illum comitant(ur). Mel musce sequunt(ur). Cadavera lupi. frumeta formice. Ista turba seq(uitur) p(re)da(m) no(n) ho(m)i(n)em.
Pecunia(m) p(er)didi. s(ed) hebis inte p(er)iculi minus.
Pecunia(m) p(er)didi. O te felice(m) si cu(m) illa avaritia(m) p(er)didisti. s(ed) si manet apud te etiam felitior. eo q(uod) tanto mala ma(teri)a e(st) subducta.
Pecuniam p(er)didi. Illa q(ue) multos p(er)didit. Eris in via expeditior. domi tutior. Et honeravit te fortuna si intelligis. et in tutiorem posuit locum.
Oculos p(er)didi. habet nox suas voluptates.
O q(uam) multis reb(us) carebo q(ua)s vid(er)e velle. hic oc(u)li adulteriu(m) mo(n)strant. hinc i(n)cestu(m). hic dom(um) concupiscere. s(un)t e(ti)a(m) i(n)citame(n)ta vitior(um) r duces s(c)eler(um).

A missi Labores.

Amisi labores. stultus est q flet casus mortalium.
Omnia pdidi. s3 cu oibus perire potuisti.
In latrones incidi. alius in fures. alius in accusationes.
alius in fraudatores. plena isidijs via e. Noli conqueri
qd incideris. s3 gaude q euaseris.
Inimicos graues hēo. Q uo aduersus petes sic
aduersus inimicos auxilia circuspice. qbus illos aut timitias aut
copescas. aut qd optimum est places.
Amicu pdidi. aliu quere. et ubi eu queres. ibi inuenies. quere
inter liberales artes. inter recta et honesta hospitia. in laboribus.
Vxorem bona amisi. utru inueneras bona, an feceras. si inuene
ras tempe intelligas qd huisti. si feceras saluus es artifex.
Vxorem bona amisi. Q tu in illa pbas pudicitia. q multi diu
custoditam pdiderunt.
Q multas ex optimis coniugibus pessimas inuenimus. omnia qd
impetitor est auis. maxie cu in lubrico mulieris e. et si uxo
rem bona amisisti. no poteras p mansura affirmare in illo pro
posito. nihil tam mobile est ueluti feminarum uoluntas.
nihilq tam uagu. Vxore bona amisi. soror repiri no p. nec mir.
Felix est res publica. cui princeps sapiens dnatur. Ex lib boetij de consolatione
Inprudentia rex merita mutare non potest.
Omnia certo fine gubernas, hominu solos respuis actus.
Illud nego esse bonum qd nocet habenti. Ex 2o de consolatione
Si corpus hois spectas. qd inbecillius repire queas. quo
sepe muscularum morsibus. uel in secreto reptatium necatur incedit.
Nec in diuitijs. n in ingenijs. nec magnorum pdiorum possessione. n
in pulcritudine. n in fama. nec in gloria beatitudo consistit.

Ex 3° de consolatione.

Omnis mortalium cura. quia multiplicium studiorum labor exercet. diverso quidem calle procedit. sed ad unum tamen beatitudinis terminum nititur pervenire.

Istud est summum bonum. quod quis adeptus non ulterius desiderare queat.

Beatitudo est status omnium bonorum aggregatione perfectus.

Mentibus hominum naturaliter insita est veri boni cupiditas.

Sed ad falsa eos devius error subducat.

Amicorum genus quod sanctissimum est. non fortuna. sed virtute numerat.

Bonum est quod omnes diversis studiis appetunt.

Nulla pestis ad nocendum efficacior. quam familiaris inimicus.

Unus est enim pater. unus qui cuncta ministrat.

In minimis rebus divinum auxilium debet implorari. sicut Platoni placuit. Enthimema: Omnia bonum appetunt.

Ire iubes. stabilisque manens das cuncta moveri.

Omne animal salutem tueri laborat. mortem et perniciem pro viribus devitat.

Natura dat unicuique quod sibi convenit.

Omnia obediunt regimini dei.

Deus est summum bonum. quod regit cuncta fortiter. suaviterque disponit omnia.

Deus malum facere non potest. sed non est quod non possit. malum enim nihil est.

Deum omnipotentem esse nemo dubitat: Ex 4° de consolatione.

Nullum malum impunitum. nullum bonum irremuneratum.

Duo sunt quibus humanorum actuum constat effectus. scilicet Voluntas. Et potestas. quorum si alterum desit nihil est quod perfici possit. quod nullus aggreditur. quod non vult. Et si potestas absit. frustra est voluntas.

Cum omnes tam boni quam mali ad bonum pervenire nitantur. et mali ad hoc pervenire non possunt. manifestum est malos esse impotentes. bonos vero potentes.

Qui mali sunt simpliciter non sunt. sed possunt dici. quod sint mali. sicut cadaver

dauer hois no pot dici ho simpliciter. s3 mortuus homo...
Boni sunt felices. Mali uero miseri.
Mali puniti feliciores. q mali ipuniti. qr pena maloz habet ra
tionem iustitie.
Punire malos iustu est. s3 ipos euadere ipunitos iniustu est.
Quidam sunt q nequeunt. tenebris oculos assuetos ad lumen pro
spicue ueritatis attollere. et tales similes sunt auibus. quaz intui
tu nox illuminat. dies excecat. Et illi du non rez ordine. s3 suos
intuent affectus. ipunitate scelez putat ee felicitate. qd no est uez.
Infelicior et miserior e iniurie illator. q iniurie acceptor.
Apud sapientes nullus locus odio relinquendus.
Sicut langor e morbus corpis. sic uitiositas e morbus aiaz.
Quid aliud aiaz salus ee uidet. q pbitas. qd no egritudo nisi uitia.
Quid aliud uidet bonoz conseruator. ut maior expulsor q rector.
ac mediator mentiu deus. q cu ex alto puidentie specula res
picit qd unicuiq3 conueniat cognoscit. et qd conuenire nouit accomodat.
Sperare et orare solus e modus. q cu deo hoies loqui uident. Ex 5° de consolatione.
Signu. tm qd sit res ondit. s3 no efficit qd designat.
Si digna rebus noia uelimus imponere. dicendu est deu
esse eternum. Mundum uo ppetuu scdm platonem: Ex li° de disciplina scolarium. bo
Sicut prudentia paz ut nihil pdest sine iustitia. iustitia
uo sine pruden multu. sic scia sine usu paz ut nihil pdest. usus
uero sine scientia multu.
Qui no nouit se subijci. nuq3 noscit se magistrari.
Miserum est eu ee magistru. q nuq3 nouit se ee discipulu.
Discipulus d3 ee beniuolus. docilis et attentus. Docilis inge
nio. Attentus in exercitio. Beniuolus aio. Attentus ad au-

-iendu. Docilis ad intelligendu. Beniuolus ad retinendum.
Scolaris no debet esse discolus. Discolus est ille q circuit p uicos. et plateas. et tabernas. et meretricu cellulas. per publica spectacula. p pompas et coreas. et similia.
Discipulus non sit magistro uiolentus.
Dignus no est scia q scientie insurgit pceptori.
Alicuius seruore studeat discipulus alienari.
Meretrix est inferni ianua. Via iniqtatis. Scorpionis pcussio. Vistarum sceleris. Puteum introitus.
Vinu modice sumptu acuit ingeniu. Si no modice sumptu rone pturbat. intellectu ebetat. memoria eneruat. obliuione immittit. Errore infundit. Ignorantia pducit.
Alios docere est proprie facultatis industria.
Misi qppe est ingenii semp uti inuentis. et nunq inueniendis.
Opportet ut prius quis discat. q doceat.
Sicut in unoquoq ope mrc inuenitur constantia. ita uniuerse doctrine. et discipline nouerca est negligentia.
Ex Libro platonis in thimeo.
Omnibz sine maxie. sine minimis diuinu dz iplorari auxiliu. In oi tractatu fieri decet. vt iter initia osideret qd sit illd d q agat.
Operibus forma dat opifex suus.
Non decet rem antiqorem a postgenita regi.
Bonitas dei ca fuit factionis mundi. et originis oiu rez.
Ad hoc aia coniuncta est corpi ut senetur scius. et virtutes. si aut cu mag senore uenerit. benigne recipietur a suo creatore. Sin at relegabitur ad inferna. Ex Libro Apulei de domo Socratis.
Opinionis recte omnis vir est particeps.
Summus deus isimitz e. no solu loci exclusioe. sz et iie digtate.

Conuersatio multa contemptum parit. Raritas admiratione.
Nihil similius et gratius deo. quam vir animo perfecte bonus qui tantum ceteros homines antecellit. quantum ipse a diis immortalibus excellitur.
Cum laudas aliquem quia generosus est. parentes eius laudas. Si quia diues. hoc fortune debetur. si quia ualidus. egritudine fatigabitur. Si quia pauper in senectute abiet. Si quia formosus. expecta modicum. et non erit. Sed si laudas eum dicendo quia bonis artibus doctus est. et ualde eruditus. et quantum homo sapiens. tunc ipsum virum laudas. quia hoc non a patre hereditarium est. nec casu pendulum. nec etate mutabilem. nec corpore caducum: Ex primo periermenias.
De futuris contingentibus non est determinata ueritas.
Omnis affirmatio. uel negatio est uera. uel falsa. sed non potest esse simul uera et falsa.
Propter nostrum affirmare. uel negare non sequitur in re.
Duplex est necessitas. scilicet absoluta et conditionata: Ex primo priorum.
Ex falsis bene sequitur uerum. sed ex ueris numquam sequitur falsum. Vnde uersus. Ex falso uerum. Ex uero nil nisi uerum.
Magis eligendum est bene uelle agere. quam agere. Vnde magis est eligenda uoluntas sine actione. quam actio sine bona uoluntate.
Dilectio est magis diligenda quam coitus. quia dilectio fit per bonam uoluntatem. sed coitus secundum actum corporalem.
Omnes concupiscentie et artes fiunt propter hoc. quod optimum est. scilicet propter finem: Ex primo posteriorum
Quando aliquis addiscit hoc ipse scit quodammodo. et nescit. nescit enim ipsum in propria forma. scit tamen ipsum in potentia. et uirtute.
Scire est de numero intelligere.
Necesse est magis credere principiis. quam conclusionibus.

Quod scitur non potest se aliter se habere.
Duplex est scire. s. scire quia. et scire propter quid.
Si aliquis sensus deficit necesse est deficere scientiam que est
secundum hunc sensum. quia et impossibile est accipere.
Aliud discimus per demonstrationem. aliud per inductionem.
Singularium est sensus.
Impossibile est infinita pertransire.
Impossibile est scire quid est. et ignorare si est.
Ipsius quod quid est. non est demonstratio.
Scire opinamur cum causam rei sciamus.
Quod se habet linee ad punctum. sic se habet id quod sit ad factum esse.
Nilus magis fluit in fine mensis. quia finis mensis est humidior
Omnis arbor habens lata folia. folio fluit. folio fluere est
siccum habere condempsatum.
Experimentum ab experimentis accipit.
Sentire est singularis. sed sensus est universalis.
2° topicorum. Scire non idem est quod reminisci. quia scire contingit presentia. et futura. Reminisci autem non nisi preterita
Qui iuste sit scientis. qui vero iniuste ignorantis sit.
3° topicorum. Robur consistit in nervis. et ossibus.
Finis magis est eligendus his que sunt ad finem.
Cuius finis melius ipsum melius est.
Amicitia melior est divitiis.
Nemo eligit iuvenes duces. quia non constat eos prudentes esse.
Temperantia magis est eligenda in iuvenibus. quam in senibus. quia iuvenes plus quam senes concupiscentiis molestant.
Si omnes iusti essent nihil utilis esset fortitudo. sed si omnes

fortes essent ad hec debilis esset iustitia. ergo melior est i
iustitia. q̄ fortitudo.
Studere negamus. ut ingeniosi uideamur. Ex 5° topicorum.
Legentem dr̄ simpliciter. s. hr̄e sensu. et uti sensu.
Conturbat audientē qd̄ frequenter dr̄.
Facilius est q̄libet fecisse. q̄ bn̄ fecisse.
Omne inconsuetum est obscurum.
Dies est latio solis sup terram
Omnes honorem appetunt
Impossibile corporeum corpori misceri.
Non qui clam sumit. sꝫ q uult sumere latro est. Ex 7° topicorum
Facilius est destruere. q̄ construere. et corrupe q̄ face.
Ille nō solū orōez falsam. qui eam interimit. et pp q̄
dsit ea non ondit.
Prauus socius est qui ipedit coe opus.
Qui litigatorie interrogat male disputat.
Peccatum est aliqd ondi p longiora. qd̄ inest p minora
vn et expsse heiur. q pctm ē fieri p plura. qd̄ fieri p̄t eq̄ bn̄.
Non est hr̄e bonū ingenium ſm ūitatem posse eligere.
et fugē falsū. qr q bn̄ nati st̄. bene facere possunt.
Qui amant bonum. et odiunt malum. de facili di-
scernunt optimum. qd̄ profertur.
Oportet discentem credere. Ex p° elencorum.
Difficile est simul multa conspicere.
Homines turbati et irati. minus considerare possunt.
Iniuriam pati melius est. q̄ alteri nocere.
Id de quo minꝰ uidetur inesse. et inest ergo de quo mag̃.

Triplex est miseria hois. magna nescire. et nolle adiscere
Maior scire. et nolle docere. maxima doce. et nolle opari.
Nulla miserior uita. q̃ que sine amicis ducit.
Naturam quippe mutare difficile est.
Ex uitio alterius sapiens suum emendat.
Vita homini comodata est nõ data.
Nuptias nõ concubitus. sȝ consensus facit.
Consentire uidet. qui non contradicit.
Occidisse dr̃ qui quolibet mõ cam̃ mortis pbuit.
Non debent ẽẽ malefitia inpunita.
Non uidetur endisse. q̃ ad iterogata non r̃ndit.
Equũ est ut cuius pticipas. lucri participes et dapnũ.
Qui non uetat peccare cũ possit iubet.
Omniũ hoiũȝ uita ita copata est nã. ut aliena melius uideant. quam sua.
Nemo enĩ iustus ẽẽ pot. q̃ mortem. q̃ exilium. q̃ dolorem. q̃ egestate timet. aut q̃ ea q̃ st̃ hiis c̃ria eqtati antepoit.
Qui male accipit ut bñ dispenset potĩ grauat. q̃ iuuat.
Inuidus alterius macrescit rebus oppimis.
Preualet in cunctis discreta modestia rebus.
Qua sine uirtũ grande peribit opus.
Adolescẽtis sit offitiũ maiores natu reuereri. atq; ex his eligere pbatissimos quor cõsilio utatur.
Verecundia est igestu. et in u̾bo honestate suare.
Magis enim debemus diligere amicos q̃ inimicos.
Fames nõ sapores palatum tuũ excitent ede citra crudita tem. ul saturitatis. bibe citra ebrietatem.

Ita ergo iustitie regula tenda est. ut reuerentia discipline
seruet. neque nimia negligentie comitate despecta uilescat.
neque seuienti atrocitate durata gratiam humane amabilitatis amittat.
Vox semel dicta. amplius. resumi non potest.
Mulier et flamma equo modo tractanda sunt.
Mulieris lacrime. condimentum est malitie.
Multi sunt qui memoriam mortis habent. et morituros se
esse credunt. sed mortem qui de longinquo considerantes uitam emendare negligunt. et conuersionem sua differunt.
Multe sunt scientie hominum. sed nulla melior est quam
qua homo cognoscat se ipsum.
Sic te geras sapienter. ut nullus te horreat. Senecha
Illam noui esse amicitiam que non querit de rebus amici. nisi solum beniuolentiam. ut gratis amet amantem.
Qui amat pecuniam deum amare non potest. Amor
mundi. cum dei amore non congruit. nec ad societatem filiorum dei peruenit. qui se a carnali delectatione non diuidit.
Amor sanctus animam ad superna elleuat. et ad eterna inflamat. et ad ea que non transeunt. neque moriuntur excitat.
et de profundo inferni leuat ad celum. Sicut corpus sine
anima mortuus est. sic anima sine caritate mortua est. Sinh'.
Non ponas spem tuam in longam uitam. quia ut ait sapientissimus. Senecha. Male uiuunt qui semper uiuere putant.
Tene discretionem si non uis perdere religionem. nam si uere
discretus fueris. perfecte religiosus eris. Fulgentius.
Optimum est enim maiorum uestigia sequi. si recte procedant.

C[i]rerem offitiu est quicqd abeo exigit complere. nec aliqua granari penuria. Tulius.
Patientia est uirtus cotumeliar et ois aduersitatis impetus equanimiter portans.
Si patiens fueris omnium uictor eris.
Nam nudat uirtus qua no patietia firmat.
Nulla eni res carior costat. qz que pcibus empta e.
Memoria eniz nihil pdidt. nisi id qd sepe no respexit.
Exterior eiz ornatus male coposite metis e nutius.
Boni est em in alieno malo fugienda metuere.
Contepnere eniz oia qs pot hre. n oia no pot.
Breue sit qd turpiter audis.
Cantabit uacuus coram latrone uiator. Iuuenalis.
Nec ulla res tn facilis adeo qn difficilis fiat qz inuit facit. Ter.
Qui bibit et comedit non sine labe uiuit. poeta.
Marchus Tulius cicero in paradox de libertate.
Quid est eniz libertas. n potestas uiuedi. ut uellis qs igr uiuit. ut uult. nisi q recta sequitur.
Nullus eniz suauior aio cibz e. qz cogtio ueritatis.
Amara sut em uiciosis ac male uiuetibz pcepta iustie.
O qua difficilis e igrantibz ūitas. et qz facilis scietibz.
Dici non potest quataz mentibus cecitatem quantos pariat errores ignoratio ueritatis.
Nemo. n. pot iure dici ho. nisi qs sapiens.
Hoies em malut ex qua ūba qr loq facile e pbare difficile.
Inutilis est em deo q fide ac deuotione caret.
Mors eniz igr no extinguit hoiem. sz adpmiu ūtutis admittit

Est propriu stultitie alioz uitia cerne. suoz obliuisci. Tulius.
Male uez examinat. ois corruptus iudex. Horatius.
Beneficium accipe. libertatem est uendere.
Serua silentiu donec sit necessariu tibi loq. Si nihil dixe-
ris. nisi qd bn sciens. Si gesseris optia. et locutus fue-
ris pauca. Nam silentiu est signu sapietie. et loqcitas
signu stultitie. Ne festines rndere donec fuerit finis inte-
rogationis. Nec questione incoi cetu soluere. teptes cu
sapientiore te inter ee conspexeris: Pictagoras.
Aristotiles du in ultima infirmitate laboraret eius
discipuli. ut aliqd uerbu sententiosu diceret rogauerunt.
qui dixit eis ingemiscens. Humiliat i hunc mudu itraui.
Anxius uixi. coturbatus egredior. Inscius et ignarus.
Quidam philosophus piecit magna quatitate pecu-
nie dicens. Submergo te. ne submergar a te.
Non remittitur peccatu nisi restituat ablatu. ex de reg. iur. l°. b.
Qui cam dapni dat. dapnu dedisse uidet. de in iuriis. et da-
pno dato. c° reddo. c° culpa.
Agentes et cosentientes pari pena puniunt. 2a. q. i. c. notu sit.
Frangenti fidem. fides fragat eide. c. p uenit de iur. iurado.
Vir itaq nominatus e qr maior in eo uis est quam
in femina. Et hinc virtus nome accepit. Lactatius.
Non in eo cui facta est iniuria. s3 iis qui fecerunt sce-
leris. ac conscientie pena remansit. Nemo gratiaz i
memor est gratus inuenit. Neq e ullu arctius ami-
citie uinculu. q3 consensus. et societas consiliorum. et
boluntatum :~ Cicero.

Meo iuditio pietas est fundamentum omnium virtutum.
Nihil est tam volucre . q maledictum . nihil facilius emit
tur . nihil citius excipit . Latius dissipat . Vigilandum
est semp multe insidie sunt bonis uiris : M. T. C. H. placio .
Quid est pietas ? nisi voluntas grata in parentes .
Qui sunt boni cives . q belli . q domi de patria bn merē
tes . nisi q patrie bnfitia meminerunt . Qui scti . q
religionem colentes . n qui merita diis imortalibus
gram iustis honoribus . et memori mente psolvunt .
Que pot ee iocunditas vite . sublatis amicitiis .
Que porro amicitia pt ee inter ingratos . Quis
est nrm liberalitate educatus : cui non educatores : cui
no magistri sui , atq doctores : cui no locus ille mutus
ipe ubi alitus aut doctus est cu grata recordatioe in
mete verset . Cuius opes tante ee possunt . aut nq
fuerunt . que sine multorum amicorum offitiis stare possint .
Que ne certe sublata memoria . et gra nulla extare
possunt . Egdem nil tam pprium hois existimo . q no
modo bnfitio . sed et benivolentie . significatione
alligari . nihil porro . tam inhumanum . tam imane . tam
ferrum . q comittere . ut benefitio no dicam indignus . sz
victus ee videre : Bias philosophus .
Anime morbus e impossibilia cupe : Molestius
est inter duos amicos : q inter duos inimicos iu
dicare : nam amicorum alter erit inimicus : inimicorum
verbo alter efficiet amicus : Quicqd pmisisti
firmiter servans pseuera : Indignum homiem

ne laudes obdiuitias. Sapia ceteris alijs possessionibz cer-
tior est. et securior: Amicos sequere quos te no pudeat
elegisse. Consilio duo maxie contraria sunt. festinatio sci-
licet et ira: Celeritas bnficiu gratius agit:-

Diogenes philosophus.

Si bonus uis fieri. a te expelle qd in alio despicis.
Si qs dederit tibi bonu cu amore consiliu: presta illi
cu amore obedientia: Cum uideris cane dimittere
dnm suu. et seq te. cu lapidibus eu expelle. qr
derelinquet te. sicut et illu dereliqd:-

Elebbolus philosophus.

Amico bene fac. ut amicior fiat. Inimicu uo amicu
facere stude: Epicurius athenaensis.

Sapientie operam dare no possumus: si mense ha-
bundatia cogitemus. Idem. Si cui sua no ui-
dentur amplissima. Licet totius mudi dns sit. tn
miser est. Si ad nam uixeris: nunq eris pauper.
Si ad opinione: nunq uo diues. Exiguu na
desiderat. opinio uo inmensu. Ante e cu qbz
edas. et bibas circuspiciendu. q qd edas. et
bibas. Corrigi no uult. q peccare se nescit.

Socrates philosophus.

Talis fias parentibz: quales erga te fieri optas na-
tos. Contepne solicitos erga diuitias: nequeuntes
uti possessis: nam itidem ij patiuntur: ceu si qs bonu
equu habeat prauc sciens eqtare. Neminem ami-
cum concilies: prius q pe conteris: quo pacto se

gesserit erga pristinos amicos: credas eum et erga te huiusmodi futurum: cuius modi erga illos fuit: Aurum in igne probamus. Amicos in necessitate discernimus. Benefacito bonis: et erit tibi bona gratia: benefacies autem malis: similis erit alentibus alios canes: Illi namque impendentes pane. ut in quolibet latrant: peram quoque iuvantes se. ut nocentes ledunt:

Quintus Ypocrates medicus.

Qui vult. quod habere cupit: cupiat quod habere possit. Qui vult in hac vita pacifice vivere. similis fiat ei. qui ad convivium invitatur. qui de omni apposito grates agit. Et de sectu rex non murmurat:

Iulius celsus historiographus.

Rerum omnium magister est usus: Terror hominibus consilium mentemque eripit: et membra debilitat. Fortuna plerumque eos quos pluribus ornavit. et duriore casu resultat:

Periander philosophus.

Prosperans modestus: infortunatus esto prudens. Amicis felicibus: et infelicibus idem sis. Quodcumque promittis: ne amicitie fides pereat observa. Verborum infandorum enuntiatione ne facias. Non solum peccantes sed peccaturos plecte: Plato philosophus.

In hoc cognoscitur sapiens: cum vituperatur non irascitur. et non extollitur cum laudatur. Homines et vasa terrea. sic sibi modo probantur. illa quidem in sono. hi vero in sermone cognoscuntur. Ille est inter homines fortior. qui propriam potest iracundiam vincere: Ille est inter homines debilior. qui non potest celare secretum: Ille est inter homines

potentior: q sua sit abscondere pauptatem: Ille est inter hoies temperantior: cui sufficit id qd habet. Non est uerecundiz seni. si capillor albedine. sz si mor ineptitudine patiatur. Illa est iustitia ue rissima. que erga inferiores seruat. Triumphus e inocentie. non peccare ubi licet posse:

Plotinus philosophus.

Iustitie est unicuiqz seruare qd suum est:

Plautus poeta.

Peccunia rex est solicitudinu ca est. et cap. si p meritis nobis reddendu no putam. ipi nosmet fallim:

Ptolomeus philosophus

Quanto mag fini appropinqueris. bonu cu au gumento opare. Paup no est. q suo intellectu dnatur. Cui csiliu no comittas ei. q secre tu ppriu non celauit: Qui in mundo remane bilit. cor patiens aduersitatibus ppararet. Inter hoies altior est. q no curat icui manu sit mudus:

Quintilianus poeta.

Aliena uitia qsqz repbendi mauult. q sua. Ne temptes. qd effici no possit. Tam de est auaro qd ht. qz q qd non ht. Uitiosa iactatio fert audientibz cno solu fastidiu. sz et plerqz odiu. Oculi tota nra luxuria sunt. hi nos in oia quot tidie uitia pcipitant. mirant. adamat. concu piscunt: Non ht causam loquendi. cui credi no pot. ablata eni est ab eo oium uerbor fides. omisq

B

sermonis auctoritas. Solon philosophus.
Est acutior gladio hois lingua praua. Ille liberalis est qui libenter sua aliis impartit. et alienarum rerum cupiditate caret. Simonides poeta.
Tutius est tacere. q̃ loq. neminem aut tacendo multos aut loquendo circumuentos agnouimus. Remedium maloꝝ futura spes ē.
Est enim propriu stultitie. alioꝝ uitia cerne. obliuisci suoꝝ. Voluntas est que qd cu rone desiderat. que aut rone auersa incitata est uehementius. ea libido est. ut cupiditas effrenata. que in oibus stultis inuenit. Quom rone aius mouetur. placide atq constanter tu illud gaudiu dicit. Quom aut inaniter et effuse aius exultat. tu illa letitia gestiens. ut nimia dici pot. Que aute sine rone. et cu examinatione humili atq fracta nominet metus.
Bene adhibita ro cernit qd optimu sit. neglecta multis implicat erroribus.
Vt constatia scientie. sic pturbatio erroris est.
O uite phylosophya dux. O uirtutis indagatrix. expultrix uitioꝝ: quid non mo nos: sz omo uita hoium sine te ee potuisset. Tu urbes peperisti. Tu dissipatos hoies in societate uite conuocasti. Tu eos inter se primo domiciliis: deinde coniugiis: Tum litteraꝝ. et uocu coione coniunxisti: Tu inuentrix legu. Tu ma-

gistra moꝝ. et disciplinę fuisti: A te confugimus: A te ope petimus: Tibi nos ut antea magna ex parte. sic nunc penitus totos q₃ tradimus:

Quis pōt mortem. aut dolorem metuens. quoꝝ alteꝝ sepe adest. alteꝝ impendet. ēē non miser: Acute disputantis illud est. non qd quisq₃ dicat. s₃ qd cuiq₃ dicendum sit, videre. Omnibus ꝟtutibus instructos. et ornatos. cum sapientes: tum viros bonos dicimus. Non unq₃ finem inuenit libido: Virtutes sine beata uita cohaerere nō possūt. nec illa sine ꝟtutibus. Contempto honore. contempta etiā pecunia. qd relinqt᷑. qd extimescendum sit:

Tam delicata est diuina uisio. tantoq₃ amore digissima. ut qcqd hēri possit illa nō hita, nō facit hoiem btm. s₃ misrm: Senecha in Li. de morib₃:

Nullū peccatoꝝ tuoꝝ cosciū mag̃ timueris q₃ te ipsum aliū aūt effugere potes. te ipm nūq₃. vires tuas mag̃ amici benfitijs q₃ inimici iniurijs setiat: Alteri semp ig̊scito. tibi ipi nunquā: Facilius ē paupi cotēptuꝫ effugere. quā diuiti inuidiā:

Qui prudentiā sequi desiderat. tūc recte uiuit. si oīa prius extimet. si dig̃tatē rebus. nō ex oppiōne multoꝝ. s₃ ex eoꝝ nā constituat. Prudētis pprīu ē exāiare consilia. et nō cito facili credulitate ad falsa prolabi: Cogitationes uagas et uelud somno similes nō recipias. qbus si animi

oblectaueris. cū oīa disposueris tristis remanebis:

Tribus tpribȝ aīus tuus dispenset᷑. pntia ordia. futura puide. preterita recordare. Propone aīo tuo et mala futura et bona. illa ut sustinere possis. ista ut moderari. Videris nūqȝ occio marcet. aliqn aī remissū hēt. solutū nūqȝ. tarda accelat. pplexa expedit. dura mollit. aspa lenit. ardua equat. ex paruis mag᷑. ex aptis obscura. ex pximis remota extimat. E cito honestū et magnū ēē uindicte genus ignoscere. Eris magnanim᷒ si picula nō appetas. ut temerarius. nec formides ut timidus. Timidū nō facit aī. n̄ rephensibilis uite conscīa:

Sermones utiles mag᷑ q̄ȝ facetos ama: Rephensibilis ē risus si est imoditus. si puerilr̄. si muliebrit᷒ cōfractus: Odibilem quoqȝ fac̄ hoīem risus. aut supbȝ et clarus. aut malign᷒. et furtiu᷒. aut mal᷒ alienis euocat᷒. Non sit scurilis sȝ grata urbanitas. sales tui sine dente sint. ioci sn̄ uilitate. risus sine chachino. uox sine clamore. incessus sine tumultu: Oꝛ et sine desidia sit. et dū ab alijs ludr̄. tu aliqd scī honestiqȝ tētaueris. Tam tibi triste sit laudari a turpibȝ. quā si laudaris ob turpia: Alienoꝝ uicioꝝ n̄ curiosus sis explantator. n̄ acerbȝ rephensor. n̄ cū expbra᷑ cōrector. ita ut admonitionē hilaritate preuenias. Dicenti esto tacitus auditor. requrenti facile r̄ndē. co

34

tendenti facile crede: Omnes tibi pares feceris, si non inferiores superbiendo contemnas, non superiores recte vivendo timeas. Cunctis esto benignus, nemini blandus, paucis familiaris, omnibus equus. Severior esto iuditio quam sermone, vita quam vultu. Nec tue bone fame seminator sis, nec invidus aliene. Idem de clem. i. li.

Crudelitas hominum et contumatia sepe truculentissimi quoque pectoribus patiam extorsit: Nemo potest diu personam ferre fictam. cito in naturam suam redit quibus veritas non subest. Que autem ex solido nascuntur tempore in melius proficiscuntur: Non est opus altas educere arces. et multiplicibus muris turribusque sepire. salvum regem clementia in aperto monstrabit. unum est inexpugnabile munimentum amor civium. Non minus principi sunt turpia multa supplitia. quam medico multa vulnera: Clementia est temperantia animi in potestate ulciscendi. vel lenitas superioris adversus inferiorem in penis constituendis: Idem de beneficiis. Li. i.

Inter plura maxima vitia non est frequentius quam ingratitudo animi: Quod utique tarde fecit diu noluit. Ita animus comparatus est ut alicuius iniurie quam merita descendant. et illa cito defluant. has tenax memoria custodiat: Docendi sunt qui libenter accipiunt. libenter reddere. et eos obligati sunt re animoque. non tantum equare. sed et vincere: Idem Libro 2°:

Gratissima sunt beneficia parata occurrentia. ubi nulla intervenit mora. nisi in accipienti verecundia:

Quemadmodum acerbissima crudelitas ē que penā trahit et miserie genus est cito occidere. qr tormentū ultimū. finem sui secum aufert. ita maioris glorie munus ē quo minus diu pependit: Quidam fortune gratias agunt. et in angulo. et ad aurem. non est ista verecundia. sed genus infitiendi. Ingratus est qui remotis arbitris gratias agit. Li. 3°.

Facilius est barbaras gentes inpacientes alieni arbitrij regere. quam animum suum continere et sibi tradere. Li. 6°.

Non est magnanimi beneficium dare. et perdere. sed hoc est magis animi perdere. et dare: De remedijs fortuitorum:

Optimum est mori. cum non iuvat vivere: Non tam moleste paupertatem feres. si tamquam pauperius vixisses. Naufragium fecisti. cogita non quid perdideris. sed quid evaseris: Philosophi vatium quoniam. Li. 10 p°:

Quid est enim cur ego hominem. aut feram. aut sagittam. aut lanceam tremam. maiora me pericula expectant fluminibus. et magis me partibus. pusilla res ē homo ipsa. sed magnes res est contemptus vite hanc ig° qui contempserit securus videbit maria turbari. securus aspiciet horidam faciem fulminantis celi. Li. 4°.

Nulla tempestas magna perdurat. procelle quanto plus habent virium. tanto minus temporis. Li. 6°.

Contemne mortem. et omnia que ad mortem ducunt contempta sunt. sive bella. sive naufragia. sive minarum pondera. numquam amplius facere possunt. quam ut corpus ab animo resolvant. hoc nulla diligentia evitat. nulla felicitas donat. nulla potentia evicit: O te dementem.

et oblitu fragilitatis tue. si tunc tm morte times
cu tonat uiues. si fulmen effugeris. repetet te gla-
dius. petet lapis. petet bil: Li. 7.
Difficilis inuentu e uirtus ducem rectoremq3 desiderat.
s3 sine magistro uitia discunt. li. 8. Turba rex
hominu q3 desideret q se pati nesciut. sapienti secu
optime conuenit. Nobis aut nos ipi molesti sum.
mo amore nri. mo tedio laboram. infelice aim nuc
supbia inflamam. nuc cupiditate distendim. et
q miserrimu e nunq3 singli sumus. Li. 9.
Iocundu est redire ad antiqua studia. melioresq3 ad
anos respicere. Nichil e tam mortifex ingeniis lu-
xuria. Li. 10. Que mala faciem hnt sepe
impudice st. no eti desit animus eis s3 corepto: Ado-
lescens luxuriosus peccat. senex luxu insanit. Effe-
rat matrona oculos iacetes interra. et aduersus
offitiosum salutatore inhumana postq3 uerecunda
sit loge ante puditicia sua ore qua uerbo neget. ne-
mo fortiter negantem ulter rogauit. Li. 3°.
Muliebriu uitior fundamentu est auaritia. hec
inter se raro cocunt. ut eadem nox sit dulcis et
solida. Crudelius e q3 mori semp timere mor-
tem. Eius d3 ee dapnu cui est premiu. Miso
si flere no licet mag flend est dolori scletu
impari non pot. Etia ubi remediu e mori. scelus e
occidere. Li. 4°. Acrior est cupiditas igno-
scedi. igta q3 repetedi. Nulla fledi maior e ta q3 flere no posse. Li. 5°.

Leuior est dolor q capere consiliu pot. libz rex q suspecta ne sint. longa colloqa amputa. In agamenone. pire mores ius. pietas. fides. et qui redire tm perit nescit pudor. p scelera semp sceleribz tutum est iter. heu qz dulce malu mortalibus additum uite dirus amor. Quem penitet peccasse pene est inocens. O quia misz est nescire mori. Senecha.: — Non pdest cibus nec corpori accedit. q statim sumptus emittit. Nihilqz tam utile est q in transitu psit. Cui cu paupertate bene conuenit diues est. Nec qui paz ht. sz q plus cupit paup est. Quid eni refert qz tuz illi in archa quatu illi in horreis iaceat: sz no aqsita. sz aqrenda coputat: —

Si aliqz amicu existimas cui no tantudem credis. quatu tibi uehementer erras: Errat et ille q amicu in atrio querit. in conuiuio pbat. nullum ht maius malu occupatus ho. et bonis suis obsessus. qz q amicos sibi putat qbz ipe non est: Tam audacter cu amico loque. quantu tecu: Et tu qdem ita uiue. ut nihil tibi comittas. nisi et q comitte. et inimico tuo possis. Utrumqz uiciu est. et oibus crede. et nulli: —

Contra natum est torquere cor suum et faciles odisse munditias. et squalore appetere. cibis non tm uilibz uti. sz horidis: Infirmi animi est diuitias no posse pati: —

Magna peccatoz tollit[ur] si peccatoribz testis assistit.
O felicem q sic aliq̄ uereri pōt. ut admemoriam
quoqz ei se cōponat. et ordinet. Q[ui] sic aliq̄ ue-
retur. cito erit uerendus. Ellige g[o] illū cui tibi pla-
cet. et uita et oratio. Illū tibi semp ostēde. ut custo-
dem. ut exemplū. Gratissima sūt poma cū fugiūt.
Q ue btissim[us] est. et securus sui possessor q cra-
stinū sine solicitudine expectat. Plura sūt
que nos terrent. q̄z que pmūt. et sepi[us] oppinioē
qz re laboramus. Illud tibi pcipio ne sis miser
ante tempus. Q[ui]d turpius est q̄z senex ui-
uere insipiens. Nam q peccare se nescit
corrigi non uult. Generosos aīos labor nut-
rit. nō est uiri timere sudorem. Pars magna
bonitatis est uelle fieri bonū. Q uis me-
dicus egros intransitu curat. Q uēadmodū
insapienti uiri incessus modestior conuēit.
Q uod non pdidisti hes. Cornua nō pdidisti g[o]
cornua hes. Q uid agam mors me sequitur
uita fugit. Aduersus hoc me doce aliquid.
dociles nos nā edidit. Et infinē dedit ipfec-
tam. siq̄ pfici posset. Ceci ducē querunt
nō aūt sine duce erramus. Et ideo dificilit
ad sanitatem puenimus. qr nos egrotare ne-
scimus. Q[ui]d letaris q ab hoībz his laudat[us] es.
ipse laudare non potes. Laudatio aliqd exortatiōis affēt
tpris audientibz. et aīos adolescentiū extimulant.

Illum lauda et imitare qui non piget mori cum iuvet vivere. Quae est enim virtus cum eiciaris exire. Sapiens nil invitus facit necessitatem effugit quia vult quod coactura est.

Nulla placida est quies nisi quam ratio composuit. Omnia vitia ad modum morbi in aperto leviora sunt. tunc autem perniciosissima cum simulata sanitate subsidunt. Nemo nostrum idem est qui fuit pridie. Quicquid videt currit cum tempore. nihil ortum stabile. ut solidum est. Omnes tendunt ad gaudium. sed unde stabile magnumque consequentur ignorant. Et sapiens quidem numquam sine gaudio est. gaudium autem hoc non nascitur nisi ex virtutum conscientia. non interrumpitur nec desinit. Quod enim non dedit fortuna. nec eripit. Tam paucissimorum ingentium pascuo impletur. una silva elephantum pluribus sufficit. homo vero et terra pascitur et mari. Ventrem tamen non fames ventris magno constat. sed ambitio.

Ante senectutem curavi ut bene viverem. in illa ut bene moriar. Da operam ut nequid umquam invitus facias. Qui imperia libens excipit. partem acerbissimam servitutis effugit facere quod nolit. Nec qui iussus aliquid facit miser est. sed qui invitus. Itaque sic animum componamus ut quicquid res exigit sic velimus. Contempnere aliquis omnia potest. habere omnia nemo potest. Itaque brevissima ad divitias contemptu divitiarum via est. Nemo libenter ad id reddit. quod non sine tormento cogitaturus est. Mihi amicorum defunctorum cogitatio dulcis ac blanda est. habui enim illos tamquam amissurus. amisi tamquam habeam.

Omne honestum voluntarium est. non enim honestum esse potest

Quod non est liberum

q non est liberu: Non sum tam demens ut egro-
tare cupiam. sz si egrotandu fuerit. ut n effemina-
tu faciam. no enī tormeta pati optabile est. sz pa-
ti fortiter: Gloriari occio iners ambitio ē. Iac-
tantie ē genus nimis late. et aspectu hominu secede:
Avaritia pecuniam pmittit. Luxuria uoluptate.
Ambitio potentia. mercede diuitia sollicitat:
Vis aduersus hoc corpus liber ee. taq migraturus
habita: Vidisti aliquē canē missu a dno frustra
carnis ut panis apto ore captante. Quicqd ex-
cep ptinus integru deuorat. et semp ad spē futuri
hyat. Idem euenit nobis. Quicqd eni expectan-
tibz fortuna piecit id sine ulla uoluptate dimitti-
mus. statim ad rapina alteri erepti. et attoniti.
hoc sapienti no eueit plenus est. et si qd obue-
nit securus accipit, ac reponit. Ipeditis an ac
rudibz. nullis pcipitationis finis ē. In epicurei
cahos illud decidūt. Inanc sine termino est:
Miraris hoies ad deos ire. deus ad hoies uenit.
ymo in hoies. nulla enī bona mens sine deo est:
Non affligit sapiens liberoꝝ amissione. no ami-
coꝝ. eodem .n. aio fert illoꝝ mortem q sua expectat:
Concordet smo cu uita. Ille pmissu suu ipleuit
q et cum uideas illu. et cu audias idem ē. nec
delectent uerba nra. sz prosint: Quid
stultius ē qua qr no didiceris no discere. qz diu
uiuas. tam diu discendu est: Amor. ira. cupidi-

tas. picula depulerunt: ¶ Non ne tibi uidetur stultissim⁹ q fleuerit q, an̄ mille an̄os nō uixerit. Eque stultus qꝫ flet q, mille an̄os non uiuet hec paria st̄. non eris. nō fuisti. utrūqꝫ tps alienū est. Q ꝛ d fles ad hanc legē natus es. Qid noui est. hōibꝫ accidit. Q uomodo fabula. sic uita. non qꝫ diu. sꝫ quā bene acta sic refert:

Ad remedium cedūt honesta solatia. Et qcqd aīm erexerit et corpori pdest: Tam mis est. n. qsqꝫ quā credidit: Q uod acerbū fuit retulisse iocundum est: Nāle est. n. mali sui. fine gaude: Nec uita sit tedio. n̄ mors timori. uitā in odiū sui adducere solet inhers otiū. hisqꝫ necē est oēm uitā breuem uideri: Q ꝛ illā uoluptatibꝫ uanis. et io infinitis metiunt: Nemo m̄ uidet plris extimare uirtute. nemo illi mag ēē deuotus. qꝫ qui uiri boni famā pdidit. ne consciam pderet. Torquet ingratus se et macerat. odit que accepit. qr redditurus ē. et extenuat iniurias pdilat. et auget: ¶ Non est mors gliosa. sꝫ fortiter mori gliosum est. Q ne dementia est fugere. cū retroire non possis:

¶ Q ꝛ d pdest ab hoīe aliqd ēē secretū. nihil deo clausum est: ¶ Talem aīum iūm ēē nolo. ut multe in illo artes. multa pcepta. multarū etatum exempla sint in unum conspirata:

Tempestas nō opus gubernatoris īpedit. sꝫ successū: Ho

Tarquinius superbus filium suum regis cesum ad galios missit. q se contra patrem bellare fingeret et illi eum recipientes ducem belli fecerunt. ac per eum decepti sunt :

Prison rex sirie victus per totam viam fugiens pecuniam sparsit: dum hostes propter hoc remorarentur, ipse cum suis euasit: Tulius.

Amicus non est. qui particeps fortune non est. Pro amico occidi expedit. quam cum inimico viuere. Difficile est in re prospera amicos probare in aduersa semper facile: Id est amicus una anima in duobus corporibus cohitans. Quid amicis offerri debemus. nisi ea que nobis optamus offerri:

Non est igitur uxor ducenda sapienti. Primum eius impediunt studia philosophie. non potest quisque libris et uxori pariter inseruire:

Omne tempus tacendi esse nisi cum aut interrogatus esses. aut tuus sermo tamquam prodesse. aut taciturnitas obesse posset dixit Virgilius:

Beatum autem et felicem non facit una dies in paruum tempus. sicut nec una yrundo facit ver. nec dies estatem. 1° ethicorum. Et forte:

Boni uel mali non efficimur natura. sed virtute. et malitia. 2° ethicorum aut:

Felicitas semper subiecta est inuidie

Sola ergo miseria caret inuidia. digni autem inuidi sunt. ut si fieri posset in omnibus ciuitatibus aures et oculos haberent. ut de omnium profectibus torquerentur: Tulius :

Rex darius fecit cenam magnam omnibus vernaculis suis. et omnibus magistratibus medie et persis. et omnibus purpuratis. et pretoribus. et consulibus. et prefectis sub illo. ab india usque ad ethiopiam. c. xx vii. provinciis. Et cum manducasset et bibisset. et saciati revertebantur. Tunc darius rex ascendit in cubiculo suo. et dormivit. et expergefactus est.

Tunc illi tres iuvenes corporis custodes qui custodiebant corpus regis dixerunt alter alteri. Dicamus unusquisque nostrum sermonem qui prevallat. et cuicumque apparuerit sermo sapientior alterius. dabit illi darius rex dona magna purpura cooperiri. et in auro bibere. et super aurum dormire. et currum aureum freno et cydarim bissinam. et torquem auream circa collum. et secundo loco sedebit a dario. propter sapientiam suam. et cognatus darii vocabitur. Tunc scribentes singuli librum suum signaverunt. et posuerunt subtus cervical darii regis. Et dixerunt. Cum surrexit rex dabunt illi scripta sua. Et quemcumque iudicaverit rex tribus et magistratibus persidis quorum librum eius sapientius est ipsi dabitur victoria sicut scriptum est. Primus scripsit. forte est vinum. Alius scripsit. fortior est rex. Tertius scripsit. fortiores sunt mulieres. super omnia autem vincit veritas. Tunc surrexit rex. acceperunt scripta sua et dederunt illi. et legit. Et mittens vocavit omnes magistratus persarum. et medos et purpuratos. et pretores. et prefectos. et sederunt in concilio. et lecta sunt coram ipsis. Et dixit. Vocate

adolescentes: et ipsi iudicabunt verba sua. Et vo-
cati sunt. et introierunt. Et dixit illis. Indicate no-
bis de hiis que scripta sunt. Et cepit prior qui dixe-
rat de fortitudine vini. Et dixit. Viri quam pre-
valet vinum omnibus hominibus qui bibunt illud. seducit
mentem. Itemque regis et orphani facit mentem va-
nam. Item servi ac liberi pauperis et divitis. et
omnem mentem convertit in securitatem. et iocun-
ditatem. et non meminit omnem tristitiam, et debitum.
et omnia precordia facit honesta. et non meminit
regem. nec magistratum. et omnia per talenta facit loqui.
et non meminerit cum biberit amicitiam. neque fraternita-
tem. Sed non post multum sumunt gladios. et cum a vi-
no miserit. et surrexerit. non meminerit que
gesserit. O viri non precellet vinum qui sic coge-
tat facere? Et tacuit, hoc dicto. Et inchoavit
sequens dicere. qui dixit de fortitudine regis. O vi-
ri non precellet homines qui terram et mare optinet.
et omnia que sunt in eis. Rex autem super omnia precellet
et dominator eorum. et quecumque dixit illis faciunt. Et
si misit illos ad bellatores vadunt. et demoliunt
montes et muros. et turres. Iugulantur. et iu-
gulant. et regis verbum non preterierunt. nam si vicerit
afferunt regi omnia que cumque predati fuerint semper et
alia omnia. Et quotquot non militant. sed neque pugnant
sed colunt terram. Rursum cum fuerint metentes
afferunt tributa regi. et ipse unus solus. Et si dixerit

occide occidit. Dixit remitte remittit. Dixit percute
percutiunt. Dix exterminare exterminat. Dixit edificare
edificant. Dixit excide excidunt. Dix plantare plātant.
Et ois plebs et uirtutes eū obaudiūt. et sup h' ipe
recubet. et bibit. et dormit. hij aūt custodiūt incir
cuitu eū. et nō possūt ire singuli facere opera sua
s3 ī indicto audientes sūt ei uiri. Quō nō pre
cellet rex qui sic diffamatur. Et tacuit. Et terti9
qui dixerat de mulierib3 et de ueritate. hic est
Zorobabel cepit loqui. Viri nō magnū rex. et
multi hoies. ī uinū pcellit. Quis ergo qui
dnantur eoz? Nonne mulieres genuerunt
regem et oēm pplm. q dnant mari et terre ex illis
nati sūt. et ipe educauer eos q plantauerūt uineas
ex qbus uinū fit. et ipe faciūt stollas oīm3 hoīm3
et ipe faciūt gliam hoib3. et nō psunt hoies separi
a mulieribus. Si congregauerit aurū et argentū
et oēm rem speciosā. et uiderit mlre unā bono hitu
et bona spē oīa h relinquentes in eam intendūt. et ap
to ore cōspiciūt. et eam alliciūt magis q3 aurz. et ar
gentū. et oēm rem spetiosam. Homo suū prēm relin
quet genuit illū. et suā regionē ad mlierē coniūgit.
et cū mliere remittit aīam. et nz prēm meminit nz
mrem. nz regionē. Et hinc opportet nos scire qm
mlieres dnant uiri. Nonne doleres. Et accip ho
gladiū suū. et uadit in uia facere furta. et homici
dia. et mare nauigare. et flumina. et leonē uidet

et in tenebris ingreditur. et cum furtum fecerit. et fraudes et rapinas: amabili sue affert. Et iterum diligit homo uxorem suam magis quam patrem aut matrem. Et propter suas uxores multi dementes facti sunt. et servi facti sunt propter illas. et multi perierunt. et iugulati sunt. et peccaverunt propter mulieres. Et nunc credite mihi quia magnus est rex et in potestate sua quem omnes regiones verentur tangere eum. Videbam tamen apemen filiam bezacis mirifici concubinam regis sedentem iuxta regem ad dextram. et auferentem diadema de capite regis et imponentem sibi et palmis cedebat regem de sinistra manu. et super hec aperto ore intuebatur eam et si adriserit ei ridet. Nam si indignata fuerit ei blanditur donec reconcilietur in gratiam. O viri cur non sunt fortiores mulieres. Magna est terra. et excelsum est celum que ista agunt. et tunc rex et purpurati intuebantur in alterutrum.

Et inchoavit loqui de veritate. O viri nonne fortes sunt mulieres. Magna est terra et excelsum est celum. et velox cursus solis convertit in gyro celi in locum suum in una die. Nonne magnificus est qui hec facit. et veritas magna et fortior pre omnibus. Omnis terra veritatem invocat. celum et ipsam benedicit. et omnia opera moventur et tremunt eam. et non est cum ea quicquam iniquum. Iniquum vinum. Iniquus rex. Inique mulieres. Iniqui omnes filii hominum et iniqua omnia opera illorum. et non est in ipsis veritas. et in sua iniquitate peribunt. et veritas manet et invalescit in eternum. et vivit et optinet in secula seculorum.

Nec est ap̄ eam accipe psonas. nec differentias. sꝫ que
iusta sunt facit oib; iniustis ac malignis. Et oēs beni-
gnant͛ in opibus eius. et nō est in iuditio eius ini
quū. et fortitudo. et regnū. et potestas. et magies
tas oīum euoꝝ. Bn̄dictus deus ueritatis. Et desijt
loquēdo. Et oēs ppl'i clamauerūt. et dixerūt. Magnā
ueritas et p̄ualet. ~ Esdre.

Anteq̄ comedā suspiro. et q̄i inundātis aq̄. sic rugit͛
meus. q̄r timor q̄ timebā euenit mihi. et q̄ uere-
bar accidit. Nō ne dissimulaui. Nō ne silui. Nō ne
quieui. Et uenit sup me indignātio. ~ Iob.

Nihil in terra sine cā fit. et de humo nō egredietur dolor.
hō ad laborē nascitur. Et auis ad uolatū. Quā obrē
ego dep̄cabor dnm. et ad deū meū ponā eloquiū meuꝫ.
q facit magna. et iscrutabilia. et mirabilia absq; nu
mero. Qui dat pluuiam sup faciē terre. et irrigat aqs
uniuersa. Qui ponit humiles i sublimi. et merentes
erigit sospitate. Qui dissipat cogitationes maligꝝ.
ne possint iplere manus eoꝝ q̄ ceperant. Qui appre
hendit sapiētes i astutia eoꝝ. et cōsiliū prauorū
dissipat. Per diē incurrent tenebras. et q̄i in nocte sic
palpabunt i meridie. Porro saluū faciet egenū
a gladio oris eoꝝ. et de manu uiolenti pauperem.
Et erit egeno spes. iniquitas aūt contrahet os suū. B
eatus homo qui corripitur a dno. ~

Si iustificare me uoluero. os meū condēpnabit me. Si
inocentē ondero. prauū me condēpnabit. Etiam si

simplex fuero. hoc ipsum ignorabit anima mea. et tede
bit me uite mee. Unum est quod locutus sum. innocen
tem. et impium ipse consumit:

Vir uanus in superbiam erigitur. et tamquam pullum onagri se
liberum natum putat:

Qui deridetur ab amico suo sicut ego. inuocabit
deum. et exaudiet eum. Deridetur enim iusti simplici-
tas. lampas contempta apud cogitationes diuitum. parata ad
tempus statutum habundant tabernacula predonum. et audacter
prouocant deum. cum ipse dederit omnia in manus eorum:

Hoc scio a principio ex quo positus est homo super terram.
quod laus impiorum breuis sit. et gaudium ypocrite ad
instar puncti. Si ascenderit usque in celum superbia eius.
et caput eius nubes tetigerit. quasi sterquilinium in fine perdetur.
et qui eum uiderant. dicent. Ubi est? Velut somnium auo
lans non inuenietur. transiet sicut uisio nocturna:

Diues cum dormierit nihil secum afferet. aperiet oculos
suos. et nihil inueniet. Apprehendet eum quasi aqua inopia. nocte
opprimet eum tempestas. Tollet eum uentus urens et auf
feret. et uelut turbo rapiet eum de loco suo. Emittet
super eum. et non parcet. de manu eius fugiens fugiet.
Stringet super eum manus suas. et sibilabit super
illum intuens locum eius:

Comparatus sum luto. et assimilatus sum fauille et ci
neri: Clamabo ad te. et non exaudies me. sto et non
respicis me. Mutatus es mihi in crudelem. et in duritia
manus tue aduersaris mihi. Eleuasti me. et quasi super uentum

potentes elisisti me valide. Scio quia morti trades me. ubi constituta est domus omni viventi:

Si deceptum est cor meum super mulierem. et si ad hostium amici mei insidiatus sum. scortum sit alterius uxor mea. et super illa incurvientur alii. Hoc enim nephas est. et iniquitas maxima. Ignis est usque ad perditionem devorans. et omnia eradicans germina:

Audi me consilium meum. Non satis est deo carum quod illi heres dat. quod ipse per se tenere non potest. Sed si tibi vis esse gratum deo. hoc illi da. quod tu poteris uti. Nam quod das moriens. ideo das. quia tecum ferre non prevales. Vivens ergo et salutem tui corporis tenens. da Christo quod possides:

Dixit beatus Antonius. Filii mei vocavit nos deus in ordine monachorum. et sacerdotum. Sed tamen videamus. ut non sit flamen in nobis huiuscemodi non. quia dicit scriptura precepta dei in omnibus obedire. et adimplere oportet:

Non enim potest triticum in horreo reponi. nisi tecta eius fuerit fortiter conculcata in paleis. Ita et anima mea non potest in paradisum dei cum palma intrare martirii. nisi diligenter perfeceris corpus meum a tuis carnificibus affectum:

Obedite prepositis vestris. et subiacete eis. Ipsi enim vigilant quasi rationem pro animabus vestris reddituri. ut cum gaudio hoc faciunt. et non gementes. Paulus ad hebreos:

Maiorem non habeo gratiam. quam ut audiam filios meos in veritate ambulare. Johannes:

Quidam errantes conversi sunt in vanam loqui. volentes esse legis doctores. non intelligentes que loquuntur. neque de quibus affirmant. Tim:

Cur mundus militat sub uana gloria.
Cuius prosperitas est transitoria.
Tam cito labitur eius potentia.
Quam uasa figuli que sunt fragilia.
Plus crede litteris scriptis in glacie
Quam mundi fragilis uane fallacie
fallax in premiis uirtutis specie
Que numquam habuit tempus fiducie
Credendum magis est uiris fallacibus
Quam mundi miseris prosperitatibus.
Falsis insaniis ac uanitatibus
falsis in studiis et uoluptatibus.
Dic ubi salomon olim tam nobilis
Vel sanson ubi est dux inuincibilis
Vel pulcher absalon uultu mirabilis
Vel dulcis ionathas multum amabilis.
Quo cesar abiit celsus imperio
Vel diues splendidus totus in prandio
Dic ubi tulius clarus eloquio
vel aristotiles plenus ingenio.
Tot clari proceres. tot rerum spatia
Tot ora presulum. tot regum fortia
Tot mundi principes tanta potentia
In ictu oculi clauduntur omnia.
Quam breue festum est hec mundi gloria
Vt umbra hominis sunt eius gaudia
Que semper subtrahunt eterna premia.

Et ducunt hominem ad dura devia.

O escha vermium . o massa pulveris
O nox. o. vanitas cur sic extolleris
Ignoras penitus utrum cras vixeris
Fac bonum omnibus quam diu poteris.

Hec carnis gloria que magni penditur
Sacris in litteris flos feni dicitur
Vel leve folium quod vento rapitur
Sic vita hominis a luce tollitur.

Nil tuum dixeris quod potes perdere
Quod mundus tribuit intendas rapere
Superna cogita cor sit in ethere
Felix qui potuit mundum contempnere: — Bernardus:

Neminem quamdiu vivit dicas esse felicem eo quod usque ad ultimum vite diem possit fortuna mutari. felicitas enim index dies ultimus est. — Thales phylosophus: —

Ysocrathes phylosophus. Bonum ante mori quam per pecunie studiosi arbitrant.
In vestibus neque magnificus sis. neque curiosus: —
Aurum in igne probamus. amicos autem in adversitate discernimus: —

Benefacies aut malis. similis eris saletibus alienos cames.
Socrathes phylosophus. Cuidam dicenti talis maledicit tibi. ait. Ideo maledicit. quia loqui bene non didicit.

Eschines pauper discipulus eius. ait illi. Nihil dignum te. quod dare possim invenio. et hoc uno modo pauperem me esse cognosco. Itaque dono tibi quod unum habeo me ipsum hoc accipe. et pro tui libito rege. Cui Socrathes magnum mihi munus dedisti: —

Cum garrulus quidam deridendo interrogaret socratem
ut eum doceret sapientie precepta. Duo inquid sapientie pre-
cepta tibi necessaria sunt. unum ut tu taceas. aliud ut
loqui discas.

Auctor malus bonam rem turpem facit. Qui in
alios potestatem exercet primum prudentie conscientiam de-
bet. ut qui delicta corrigit non admittat iniquita que iudicat.

Conscientiam magis quam famam intende. falli namque sepe po-
terit fama. conscientia numquam. Felicitas est semper adversitatis subiecta.

Victoria sine adversario brevis est laus.
Presentem laudare. et absentis famam ledere. minime decet.
Quanta enim felicium hominum sunt gaudia. tanti miserorum gemitus.
Nihil amittit qui nihil habet. et pace indiget qui pacem cupit.
Nulla tam bona uxor est. in qua non invenies quod queraris.
Sicut nihil suavius benigna coniuge. Ita nihil infesta muliere crudelius.
Quanto enim sapiens mulier se pro viri salute opponit.
tanto maligna ad mariti mortem vitam suam reputat.
Nihil ergo illa coniuge molestius. que quanto tam arte con-
iunctior est. tantum est disiunctior more dulcedine. aut
felle malitie. Est igitur uxor aut tutum refugium.
aut penale tormentum. Mulier speciosa et stulta tem-
plum est super cloacam edificatum.

Tertullianus autem dicit quod ideo excecavit se ipsum. quia
mulieres sine concupiscentia aspicere non poterat. por-
ro merito sibi oculos eruit. quia magicas tenebras
oculis humanis invexit.

Versificator quidam multis laudibus extolleret Alexandrum

presente. assumens diogenes panem cepit comedere. qui dixerunt quod agis? utilius est sic agere. quam audire mendatia:

Interogatus fuit Diogenes. a quibus homo cavere debeat. ait ab invidia amici. et a fraudibus inimici:

Interogatus que hora est comestioni congrua. ait habenti quod comedat hora est congrua cum famescit. non habenti vero quando habere potest:

Interog. Diogenes a quodam in quo turbari posset facere inimicum suum. ait quod sis valde bonus:

Iudex bonus nemo erit nisi qui de se alterum iudicare cognoverit. Qui innocentem dampnat se ipsum vulnerat. quoniam sua sima sempre rens se ipsum punit conscia:

Nulle sunt occultiores insidie quam hee que latent in simulatione officii. aut in aliquo celsitudinis nomine:

Si bonus vis fieri a te expelle quod in alio despicis:

Si quis dederit tibi bonum cum amore consilium. presta illi cum amore obedientiam:

Interogatus Plato. in quo quis sapientiam adipisci posset. ait in non expectando que venire non possunt. ne de preteritis recordari. Interog. quis est homo bonorum morum. ait. qui malorum morum hominum pati potest:

Plato. Qui in sua animam que unica est gubernare non potest. quomodo multorum hominum gubernator erit: Item si sapientie forma oculis videri posse ad amorem sui omnes maxime excitare. Quam non potest comprendi forma iustitie. nisi prius iustitie series discutiatur:

Oratius. Qualis uis ee diu oras deu. talis se-
per esto. Opta tibi euenire. no qd uis. sz q ex-
pedit. Qualem uis ee tibi pximu. talis esto
et tu proximis tuis. In eo q bn agis. actore puta
ee deum. Qui amat q non expedit. no amat qd
expedit. Intollerabilius fit malitia cu laudat. Me-
lius est lapidem frustra iactare q uerbu. An ois
tps ubis tuis requito. Tunc loquere qn expedit.
Viuere qdem no est i nobis. Recte aut in re in nobis e.
Cogi uis cu letitia animi uiue. noli multa agere.
Ea que opportet discere. et ita facere no conerís face
ante q discas. Sicut inbonis actibz laudari uis.
Ita maledictis pacienter accipe. si culperis. Qz
laudes cotepnis derogationes mag inlipedas.
Aiam mors no pdit. sz mala uita.

Valerius. Qmo poest foris ee strenuu. si domi ma-
le uiuitur. Illa potetia tuta e. quibz finis modu
ipomit. Locupletem facit hoiem. no mlta pos-
sidere. sz modica desiderare. Nulla tam modesta
felicitas est. que malignitatis dentes uitare possit.

Ptholomeus phs. Insipiens est q sui ipius qua-
titate ignorat. Cu aliqs sibi placet ad hoc deduc-
tus est. ut ira dei sup ipm est. Qui in dignita-
tate sua no extollitur. parii meius amissioe tstatur.
Qui imendatio confidit. cito deficiet.
Caue ne diceris nequius. Et que dona obtuleris
petentibus eadem afiliis suscipe. Thales phs.

Quid est mundus. Respondit. Mundus est inces-
sabilis circuitus spectabilis supellex theorema
multiformis externus tenor circuitus sine errore.
Quid est oceanus. mundi amplexus terminus
coronatus uinculum uniuerse nature. Circulus or-
bis substentaculum et audacia in e limite terre. Di-
uisio regnorum hospitium fluuiorum. fons imbrium refu-
gium inpiculis gratia in uoluptatibus. Quid est deus.
inmortalis mens incontemptabilis celsitudo. forma
multiformis. multiplex spiritus. incogitabilis. inq-
sitio. insopitus oculis. omnia continens. lux bonum.
Quid est celum. spera uolubilis tectum inmensitum.
Quid est sol. oculus dei noctis occultatio. celi nature.
pulcritudo caloris circuitus. splendor sine occasu.
et naesines, flama, celestis uiator. Ornatus dei
celi pulcritudo. nature gratia. horarum distributor. Quid
luna. celi purpura. solis emula. malefactorum ini-
mica solamen itinerantium. directio nauigantium.
signum solemnitatum. recirculatio mensium. Oculus noc-
tis. roris larga. presagium tempestatum. Quid est
homo. mens incarnata. laboriosa anima parui temporis
habitaculum spiritus receptaculum, fantasma temporis. spe-
culator. uite lucis. desertor uite consumptio eternus
motus. transiens uiator. loci hospes. mancipium
mortis. Quid est terra basis celi medicu-
lum mundi. mater nascentium fructuum custos gy-
nasium uite. Quid est dies stadium laboris

duodecim signorum recursus. Principium cottidia-
num eterna computatio. Quid nox. custodia uite.
Quid est lux. facies congrex. Quid stella.
pictura celis nautarum gubernatio noctis decor.
Quid est pluuia. conceptio terre. et frugum nutri-
trix genitrix. Quid est nebula. nox in die. et labor
oculorum. Quid est uentus. aeris perturbatio.
mobilitas aquarum. et siccitas terre. Quid est aqua.
subsidium uite. macularum ablutio. Quid est
flumen. cursus indeficiens. refectio solis. ir-
rigatio terre. Quid est gelu. sicca omnium herbarum
uinculum terre. pons aquarum. Quid aqua sicca.
Quid est yemps. estatis exul. Quid est uer.
parturitio terre. Quid est estas. uenustas et
maturatio frugum. Quid est mulier. hominis
confusio. insaturabilis bestia. continua sollicitudo.
Indesinens pugna. cottidianum dampnum. domus hominis
sollicitudinis impedimentum. uiri incontinentis nau-
fragium. adulterij uas. Periculosum prelium. animal
pessimum. pondus grauissimum. aspis insanabilis.
humanum mancipium. Quid est pulcritudo.
naturalis captio. prout temporis fortuna. flos marcidus
carnalis felicitas. incompositum negotium humana con-
cupiscentia. Quid est spes. ymago dei. Quid
amicitia equalitas animorum. Quid est amicus. desi-
derabile nomen homo uix apparens. Infelicita-
tis refugium non inueniendo possessio. repertor

indeficiens. quies amanda felicitas. ¶ Quid est fides. in
cognite rei miranda certitudo. ¶ Quid est uita beato-
rum letitia. miserorum mestitia. expectatio mortis. ¶ Quid est
mors eternus sompnus. dissolutio corporum. diuitum pauor.
pauperum desiderium. ineuitabilis euentus. Incerta
peregrinatio. latro hominis. somni pater. fuga uite. uiuorum
discessio. resolutio omnium. ¶ Quid est spes. refrige-
rium laboris. dubius euentus. ¶ Quid est senectus.
optatum malum. mors uiuentium. nemis expers. spreta
mors. mortis meta com. expectata mors. incolumis
langor. spirans mors. ¶ Quid est somnus. mortis
ymago. laborum quies. infirmatium uotum. Miserorum desid-
rium. medicorum experimentum. sapientia uigilantium. solatium
miserorum. uiuorum solutio. uniuersi spiritus requies. ¶ Quid
est agricola. laborum minister. hominum coequator. opera-
tor esce. terre medicus. arbustorum plantator. montium
coequator. ¶ Quid est nauis. marina operatio. domus
absque fundamento. auis lignea. salus incerta. ¶ Quid
est nauta. fluctuum uiator. equitator marinus. hos-
pes orbis. terre desertor. tempestatum temptator. ¶ Quid est
littera. Custos ystorie. confirmator memorie. ¶ Quid
diuitie. auari pondus. curarum minister. delectatio
uerenda. insaciabilis inuidia. Desiderium inexplebi-
le. res desiderata. os excelsum. in mensa concupiscentia.
¶ Quid est paupertas. odibile bonum. sanitas mentis. curarum
remotio sine sollicitudine semita. sapientie repertrix.
negotium sine dampno. possessio absque calumpnia. inde-

tractabilis substantia. incerta fortuna. sine sollicitudine felicitas. Quid est verbum? proditor animi. Quid est quod generat verba? lingua. Quid est libertas? hominis innocentia. Quid est vigilantis sompnus? hospes. Quid est corpus? domicilium anime. Quid est caput? culmen corporis. Quid est cerebrum? custos memorie. Quid est coma? vestis capitis. Quid est barba? sexus discretio. Quid est frons? ymago mentis. Quid sunt oculi? duces corporis. vasa luminis. indices animi. Quid nares? acceptio oculorum. Quid est auris? sonorum censor. Quid est os? nutritor corporis. Quid sunt dentes? mole mordentes. Quid est lingua? flagellum aeris. Quid labia? valve oris. Quid manus? operarii corporis. Quid digiti? operum pollectura. Quid est cor? receptaculum vite. Quid est pulmo? servator aeris. Quid est fel? suscitatio iracundie. Quid est splen? risus et leticie capax. Quid est stomachus? ciborum cocus. Quid ossa? robur corporis. Quid sanguis? humor venarum. alimentum vite. Quid pedes? mobile firmamentum. Quid crura? columpne corporis. Quid coxe? ocirrum epistilia. Quid vene? fontes carnis. Quid est quod amarum dulce facit? fames. Quid est quod hominem non sinit lapsum fieri? lucrum. Secundus philosophus.

Parva ut magna est culpa. omnes stulti insaniunt. Solus sapiens dives est. Crisippus philosophus.

Ista est forma absolutionis extracta de formulario domini pape pro fratribus ha-
bentibus plenariam indulgentiam in articulo mortis. Primo dicat infir-
mus si potest. uel alius loco eius. Confiteor et cetera. Et confessio-
ne generaliter. uel specialiter est confessus. dicat misereatur tui
omnipotens deus et cetera :

Dominus noster yhesus xpistus per suam piissimam misericordiam. et per merita sue sacra-
tissime passionis te absoluat. et super infundat gratiam suam. Et
ego auctoritate dei et beatorum apostolorum petri et pauli et domini nostri .p. pa-
pe in hac parte specialiter commissa et tibi concessa. Absoluo te
ab omni sententia excommunicationis maioris. et minoris suspensionis. et inter-
dicti. Dispenso et tecum super omnibus irregularitatibus quas con-
traxisti. et restituo te unitati fidelium et ecclesie sancte dei. Eadem
auctoritate. Ego absoluo te. ab omni transgressione regule tui ordinis
et statutorum papalium. et generalium. prouincialium custodialium uo-
calium. et synodalium quorumcumque. Eadem auctoritate absoluo te
ab officio diuino male persoluto. horis indebite trasporta-
tis. uel dimissis. Item Eadem auctoritate. Ego absoluo te ab omnibus
peccatis tuis mortalibus. et uenialibus quibus contra deum fragilita-
te humana. Ignorantia uel malitia deliquisti. Concedens tibi re-
missionem. et indulgentiam plenariam omnium peccatorum tuorum confes-
sorum. et contractorum de quibus et non recordaris. aut oblitus fui-
sti in quantum claues ecclesie se extendunt. Item auctoritate predicta absol-
uo te ab omnibus penis quas pati deberes in purgatorio pro tuis
culpis. defectibus et peccatis per te in hoc mundo qualitercumque
perpetratis. uel commissis. et restituo te illi innocentie in qua
eras statim quando baptizatus fuisti. In nomine patris. et
filij. et spiritus sancti Amen :

Cart. 109 Quint. 10. C[illegible]

[illegible]